Tercüman'ın İLAVESİ'dir

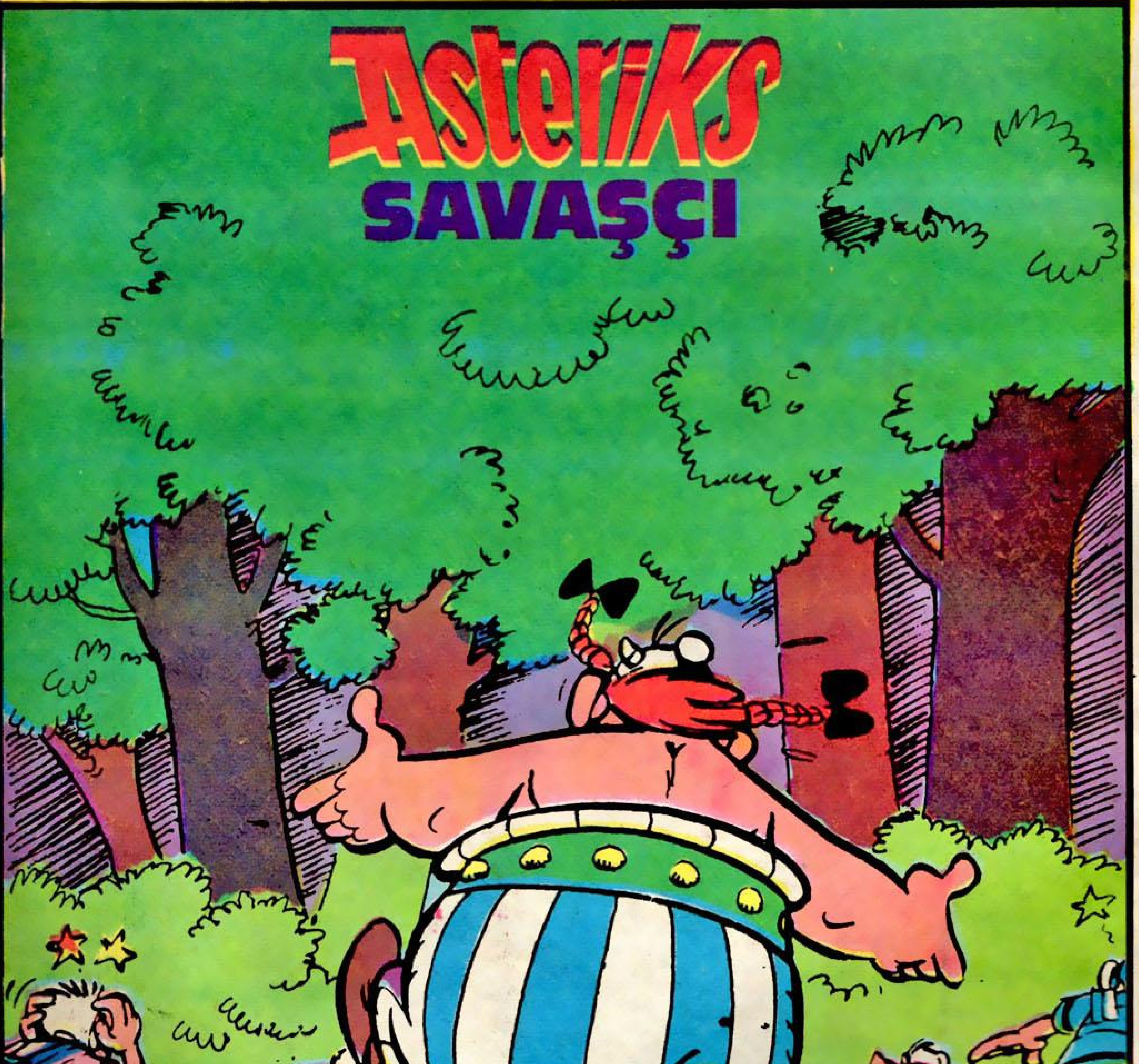

22 Temmuz Cumartesi ALBÜM 4/A

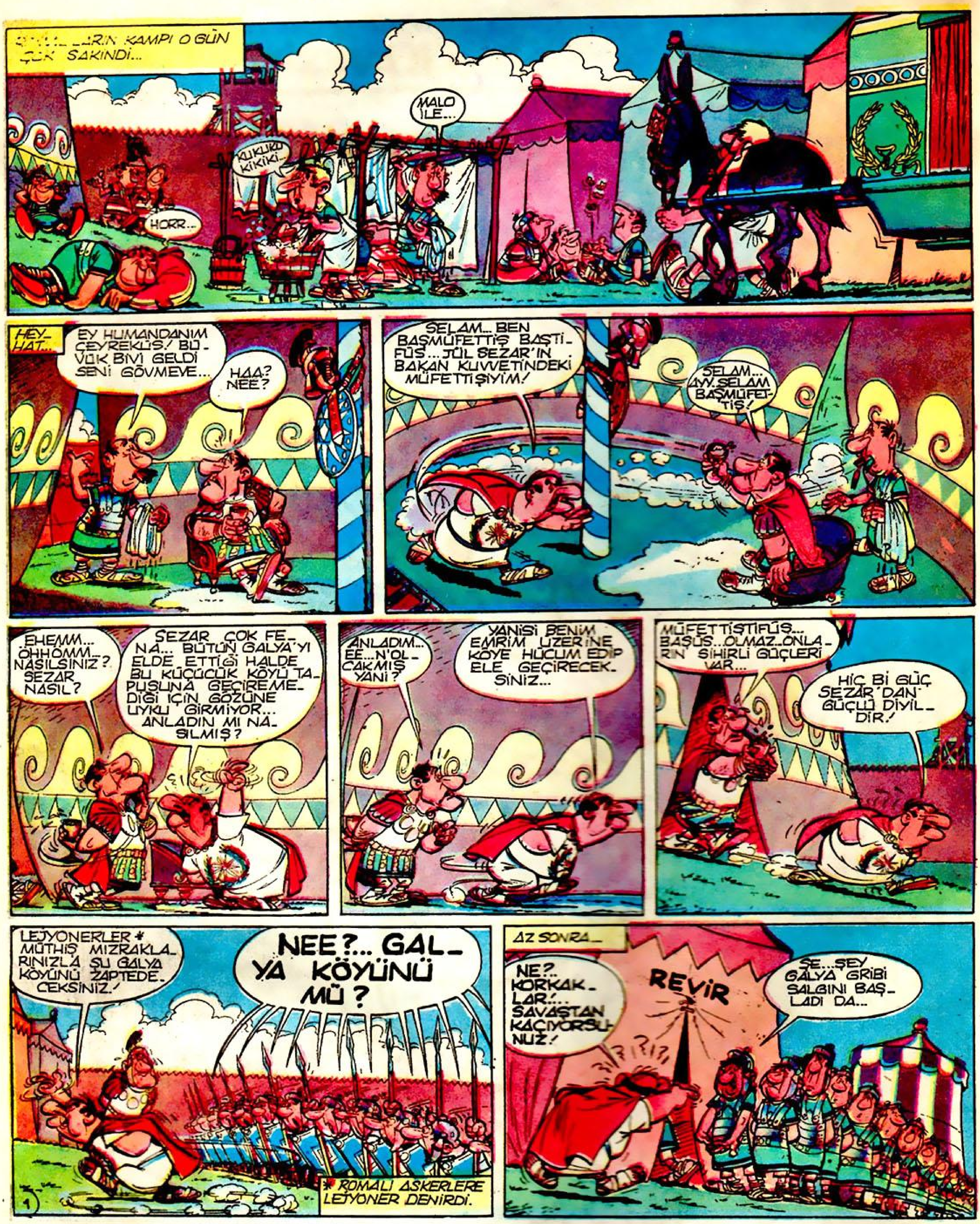

Asterix'den AL CEVABI

NEDEN KARBON KÖPÜĞÜYLE ATEŞ SÖNER?

Ateşin yanması için oksijene ihtiyacı vardır, çünkü ateş yanıcı maddelerin havadaki oksijenle birleşmesi sonucu meydana gelir. "Karbonik anhidrit" gazı da ateşten açığa çıkan gazlardan biridir. Bu gaz yanan eşyanın üstüne ve çevresine sıkıldığında ateşin oksijenle ilişkisini

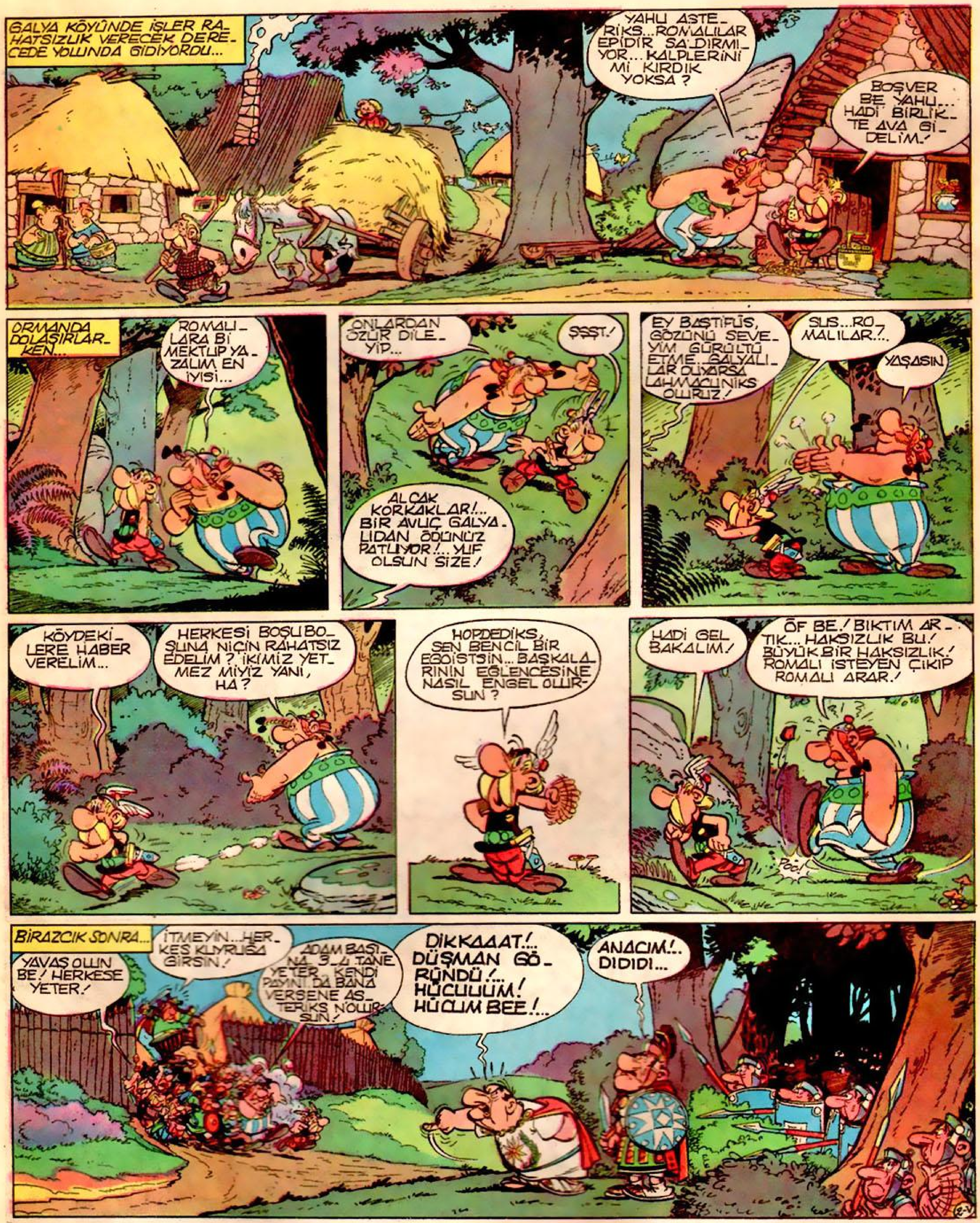

keser ve ateş de söner. İşte bu gaz, karbon köpüğü şeklinde yangın söndürücülerde kullanılır. Otomobil sürücülerinin yanlarında taşıdığı yangın söndürücülerinde de bu köpük vardır.

DÜNYANIN EN BÜYÜK ÇÖLÜ HANGİSİDİR?

Dünyanın en büyük çölü, 8.400.000 kilometrekarelik bir alanı kaplayan Sahra Çölü'dür. Çok sıcak bir çöl olmasına rağmen, burada ısıyı tutacak bulutlar olmadığı için geceleri dondurucu derecede soğuk olur. Antarktika, Grönland ve Sovyetler Birliği'nin kuzeyinde, yıllık yağış miktarının sıcak çöller-

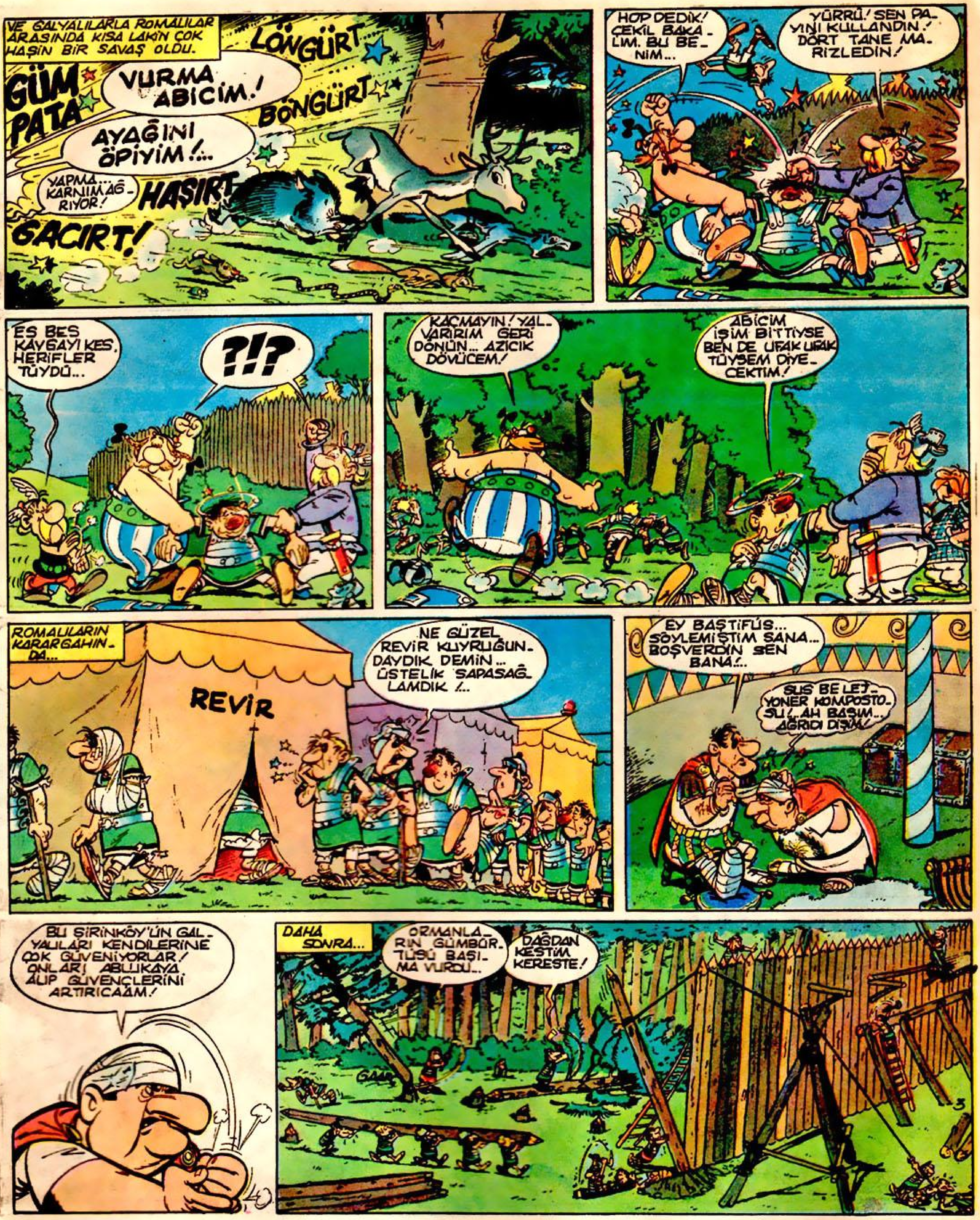

deki kadar düşük olduğu soğuk çöller vardır.

İPEK NEREDEN GELİR?

Bazı böcekler ve örümcekler de ipek üretirler. Meselâ örümceğin ağı da ipek iptendir. Ama elbiselerimizde kullandığımız ipek, ipek böceği denilen bir tırtılın kozasından elde edilir. Kelebek larvası olan bu tırtıl uçmaz. Bu larva dut yapraklarıyla beslenir. Larva, "krizalit" haline gelirken, kozasını örer. Bu koza tırtılın salgıladığı metrelerce uzunlukta çok ince bir ipten yapılmıştır. Bu salgı

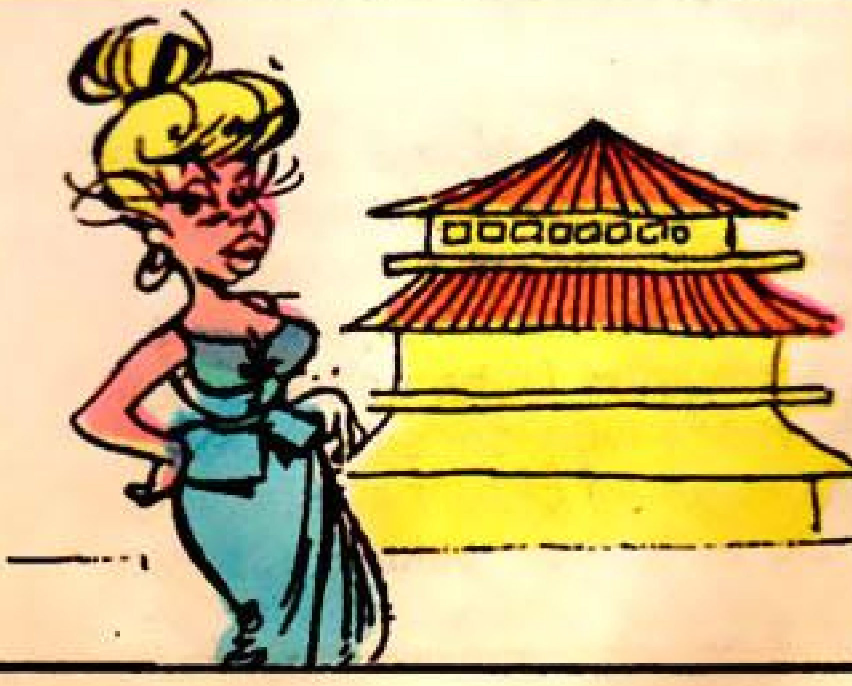

tırtılın alt dudağından çıkan sıvı haldedir. Havada sertleşir ve tırtılın etrafından dönerek koza haline gelir. İpek sağlam olduğu için kumaş dokunmasında kullanılır. Binlerce yıl boyunca, Çinliler, ipek üretiminin sırrını koru-

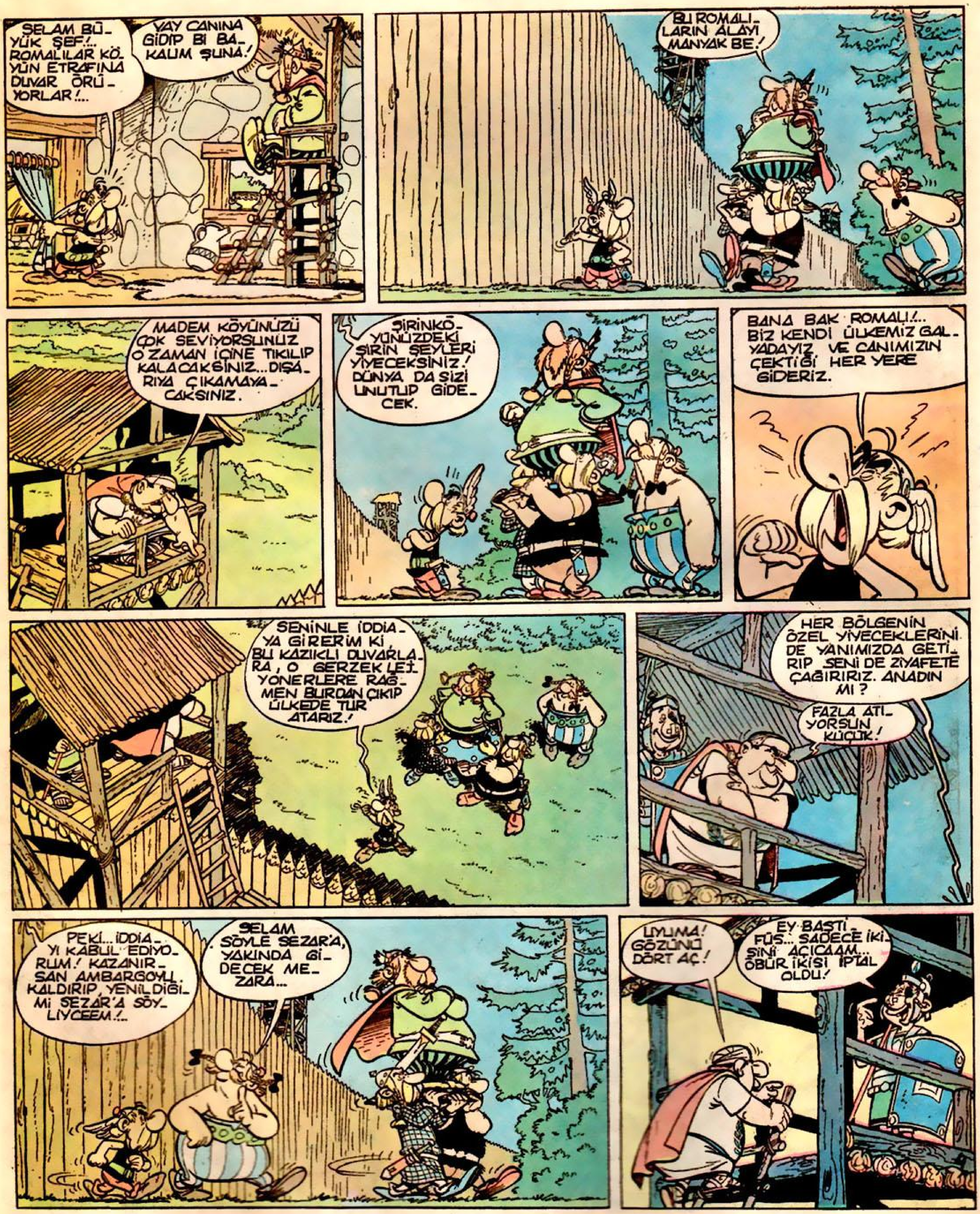

dular. Bugün ülkemiz dışında Fransa, İtalya ve Japonya çok miktarda ipek üretmektedir.

Eski bir Çin efsanesine göre, ipek M.Ö. 2700 yılında İmparatoriçe Hsi Ling-Shi tarafından keşfedilmiştir. İmparatoriçe sarayın bahçesindeki dut ağaçlarının yapraklarına ne olduğunu araştırırken, yaprakları yiyen ve parlak kozalar ören kurtlar görmüştür. Daha sonra bu kozalardan birisini kazara kaynar suyun içerisine düşürdüğünde, parlak iplikçiklerin kozadan çözülmeye başladığını hayretle görmüştür. Bu kurtçuklar ipekböceği kelebeğinin larvasıydı.

BİR ARI 500 GRAM BALI YAPMAK İÇİN NE KADAR DOLAŞIR?

Bal arıları, bal yapmak için her seferinde çiçeklerden çok az miktarda çiçek özü toplayabilirler. Bu yüzden arılar çok miktarda bal yapabilmek için çiçekten çiçeğe dolaşırlar, tekrar kovana dönerler, akşama kadar defalarca yaparlar bunu. Yapılan araştırmalara göre, bir bal arısı-

nın 500 gram bal toplayabilmek için 75.000 km. dolaşması gerekmektedir.

DÜNYANIN EN TEHLİKELİ HAYVANI HANGİSİDİR?

Dünyanın en tehlikeli hayvanı deyince hemen aklınıza, köpek balığı, yılan, kaplan, zehirli yılan gibi hayvanlar gelir. Ama insana en çok zarar veren hayvan bunlardan hiçbirisi değildir. İster inanın, ister inanmayın, ama dünyadaki en tehlikeli yaratık bildiğimiz kara sinektir. Hayvan pisliklerine konan, daha sonra yiyeceklerimize mikropları bulaştıran kara sinekler, insanlara hiçbir hayvanın geçiremeyeceği kadar çok hastalık bulaştırabilirler. Kara sinek devamlı insanların arasında dolaştığından içimizde yaşayan gizli bir düşmandır.

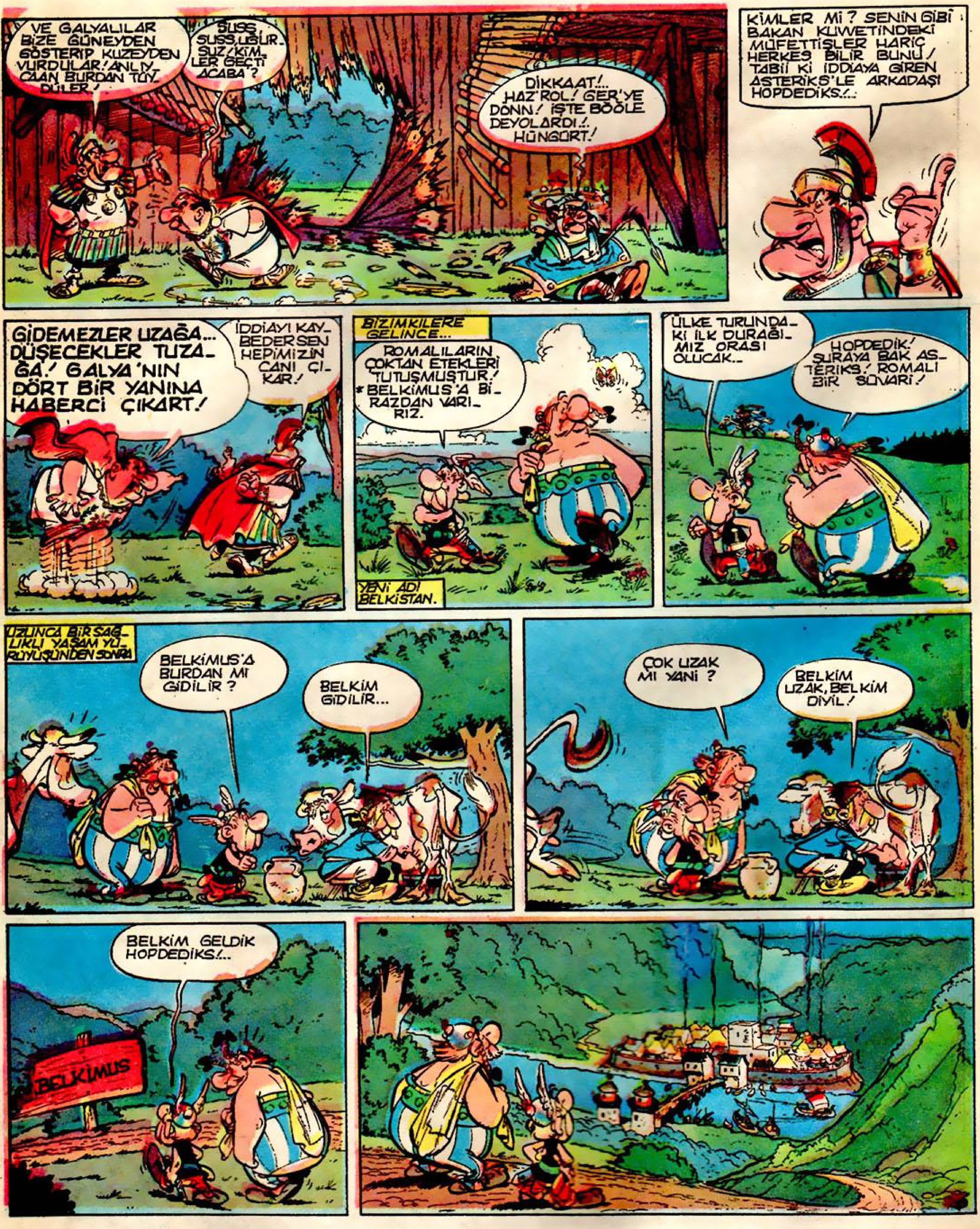

EN SOĞUK VE EN SICAK GEZEGENLER

Güneş Sistemi'ndeki en sıcak gezegen Venüs'tür. Uzay araştırmaları gezegenin yüzey çevre sıcaklığının 460°C'ye kadar çıktığını göstermiştir. Bunun sebebi, Venüs'ün güneş ışıklarını bir sera gibi hapseden kalın bir karbondioksit tabakasıyla kaplı olmasıdır. Güneş Sistemi'ndeki en soğuk gezegen de Plüton'dur. Araştırmalarda, Pluton'un yüzey ısısının -230°C olduğu ortaya çıkmıştır.

NEDEN HIÇKIRIRIZ?

Hıçkırık, göğsümüzün hemen altındaki büyük kas, diyaframdaki ani hareketler sebebiyle olur. Diyafram nefes alıp vermeyi ve ani nefes almanın sebep olduğu hareketi kontrol eder. Hıçkırık, birçok sebeplerle başlayabilir, ama genellikle kısa sürer. Bazen uzun sürdüğü ve rahatsız edici boyutlara eriştiği de olur. Bazen de yıllarca sürdüğü görülür.

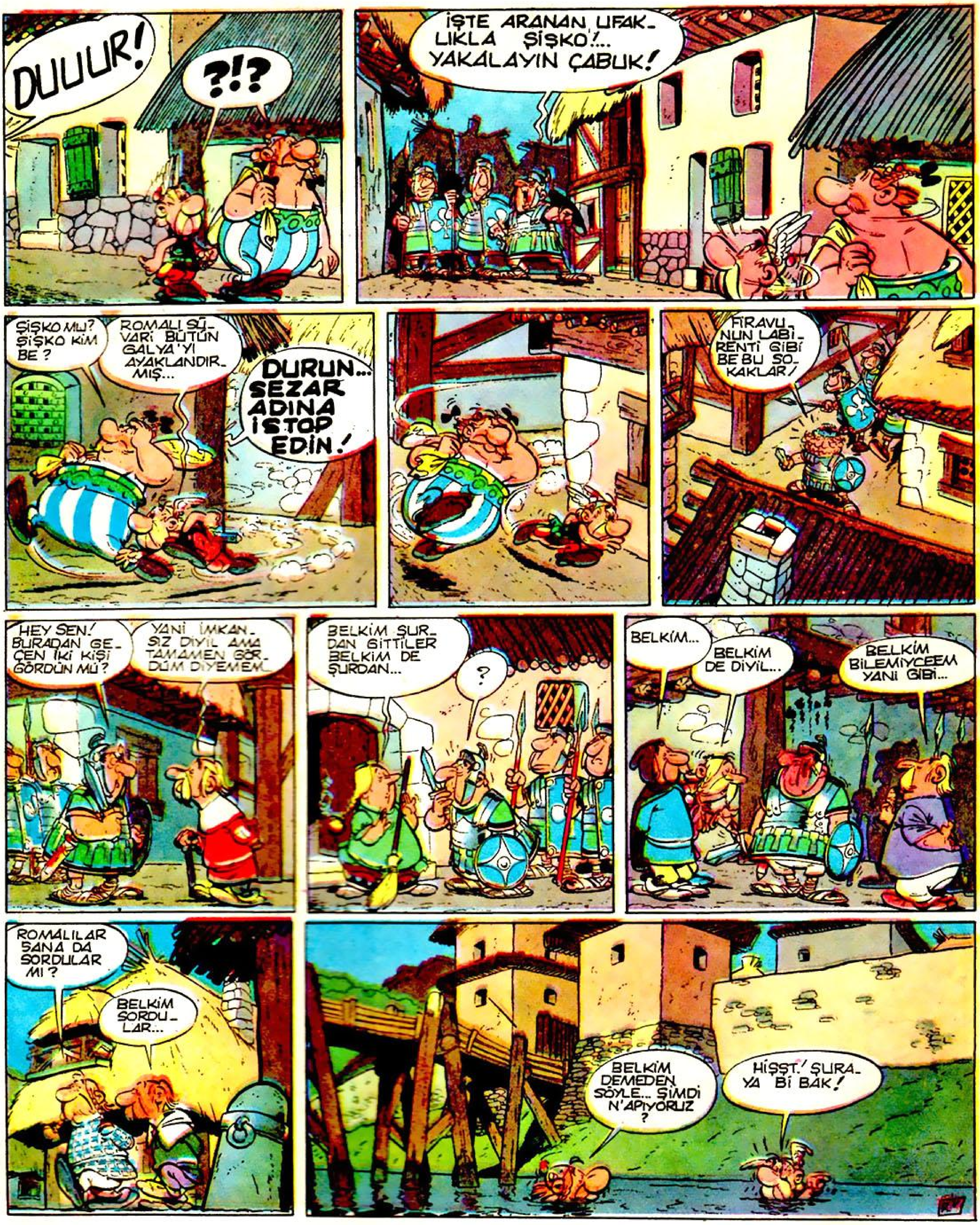

DÜNYANIN EN KÜÇÜK BAĞIMSIZ ÜLKESİ

Dünyanın en küçük bağımsız ülkesi, İtalya'da kuzeybatı Roma'da 44 hektarlık bir alana kurulmuş olan Vatikan şehridir. Bu küçük ülke, Roma Katolik Kilisesi'nin merkezi olarak büyük önem taşır. Kilise yetkilileri ve İsviçre muhafız alayları da dahil olmak üzere 1984 yılında ülkenin nüfusu 1008'di. Aynı yıl hiç doğum kaydı olmaması da dikkat çekici bir unsurdur.

DÜNYANIN EN DERİN MADENİ NEREDEDİR?

Dünyanın en derin madeni Güney Afrika, Carletonville'dedir. Bu altın madeninin en alçak noktası, yeryüzeyinin 3777 metre altındadır. Bu gibi yeraltı madenlerinde çalışmak bir zamanlar oldukça tehlikeliydi. Fakat günümüzde alınan güvenlik tedbirleri sayesinde kazalar en aza indirilmektedir.

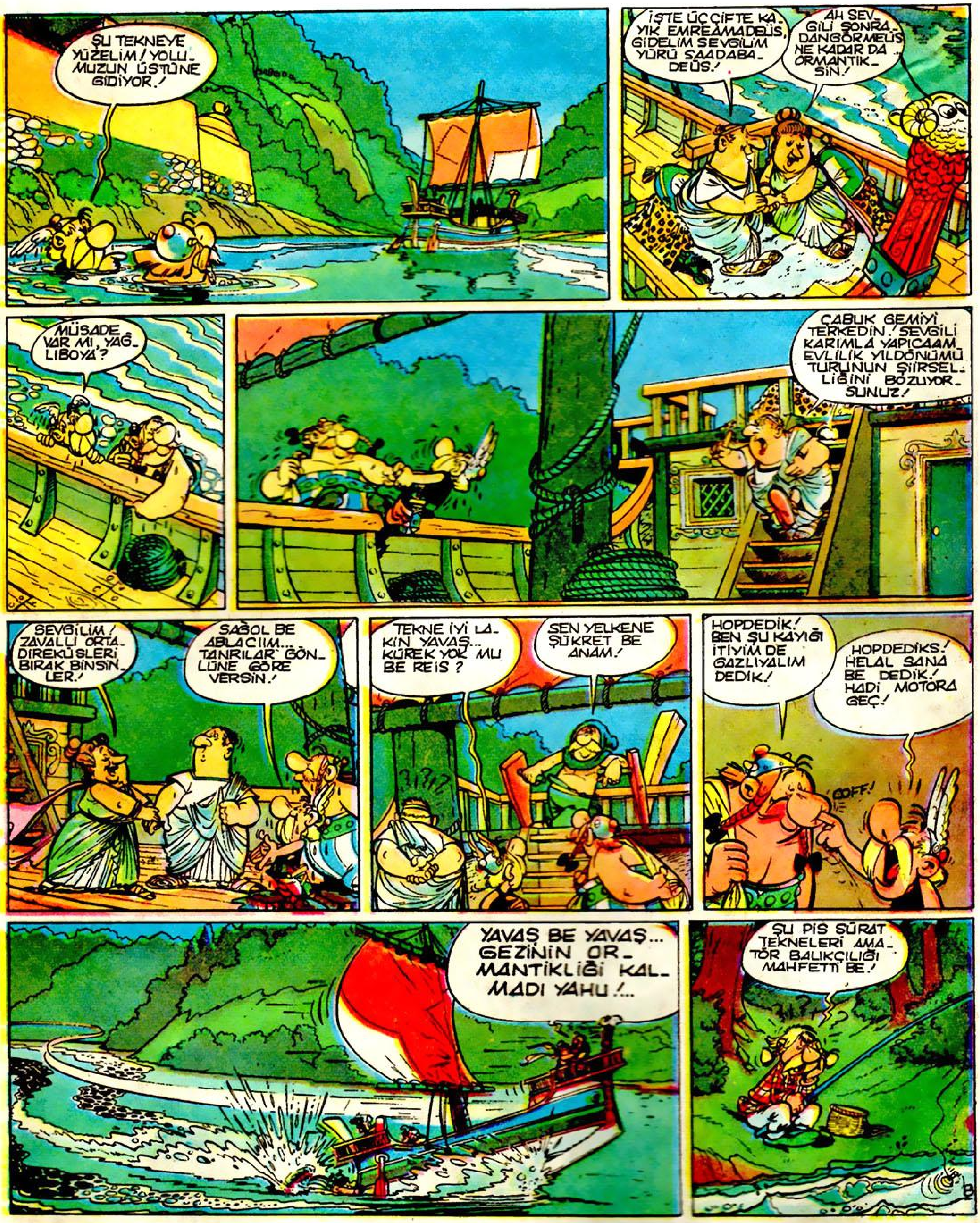

KIZGIN BİR ŞEYE DEĞEN SU NEDEN SIÇRAR?

Kışın sobanın üzerine su damladığında, su damlacıklarının oraya buraya sıçradığını görmüşsünüzdür. Bunun sebebi, sobanın sıcaklığının suyun kaynama ısısının üstünde olmasıdır. Su damlası kızgın yüzeye değdiğinde dış yüzeyinde buharlaşma meydana gelir. Bu buhar tabakası suyun kızgın yüzeye değmesini engeller. İşte o zaman da su damlacıkları sağa sola sıçrayarak dağılır.

EN ÇOK DİLİN KONUŞULDUĞU ÜLKE

Halkının 16 ana dilden başka 857 dil ve diyalektikle konuştuğu Hindistan, en çok dilin konuşulduğu ülke unvanını korur. Bu ülkede resmî dil Hintçe olmasına rağmen, halkın sadece yarısı bu dili konuşur. En çok konuşulan ikinci dil İngilizce'dir. En çok dilin konuşulduğu diğer bir ülke de 700'den fazla dilin konuşulduğu Papua Yeni Gine'dir.

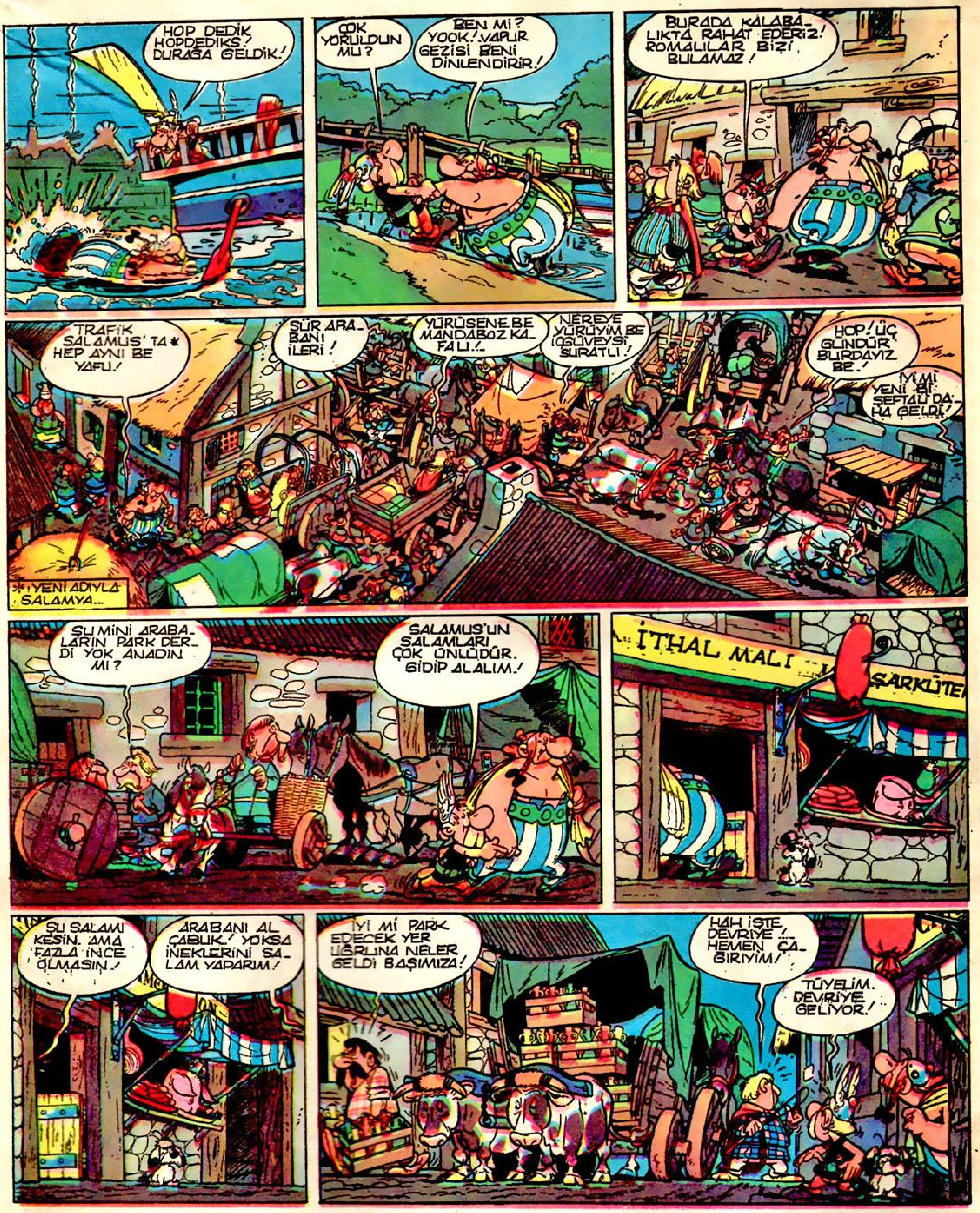

SİVRİSİNEK ISIRINCA NEDEN KAŞINIRIZ?

Sivrisinek veya pireler vücudumuzda meydana getirdikleri kabartılar ve kaşıntılar sebebiyle oldukça rahatsız edicidirler. Bu haşereler kan emebilmek için uzun hortumlarından yararlanırlar. Bu hortumlarıyla deldikleri deriden koyu kanı çekmekte zorlandıkları için, kanı sulandırabilecek bir salya çıkarırlar. İşte cildimizin kabarmasına ve kaşınmasına sebep olan şey, sivrisinek ve pirelerin salgıladığı bu sıvılardır.

KOKARCALAR NEDEN KÖTÜ KOKAR?

Zavallı kokarcanın hiç dostu yoktur. Oysa bu güzel hayvanların kürkü, aranan bir kürktür. Hayvan çok kötü bir koku yayar. Ancak, bu koku devamlı değildir. Sadece düşmanlarına karşı bir savunma aracıdır. Kokarcaların bu

özelliği, bir salgı bezinden ileri gelir. Çok kötü kokan bir sıvı salgılayan salgı bezleridir bunlar. Bu kokudan dost, düşman bütün hayvanlar kaçar. Kokarcaların bazı türlerine Amerika'da sık rastlanır.

BÖCEKLERİN ANTENLERİ NE İŞE YARAR?

Böcekler koku almak için antenlerini kullanırlar. Birçok erkek kelebek dişilerini arama için antenlerinden yararlanır. Erkek imparator kelebeği dişisinin kokusunu 1.6 kilometre uzaklıktan alabilir. Bu kelebeğin anteni çok büyük ve tüylüdür, en hafif kokuları bile alabilir. Çekirgelerde olduğu gibi diğer böcekler ise ince uzun antenlerini, yiyecek ararken çevrelerine dokunmak ve tatmak için

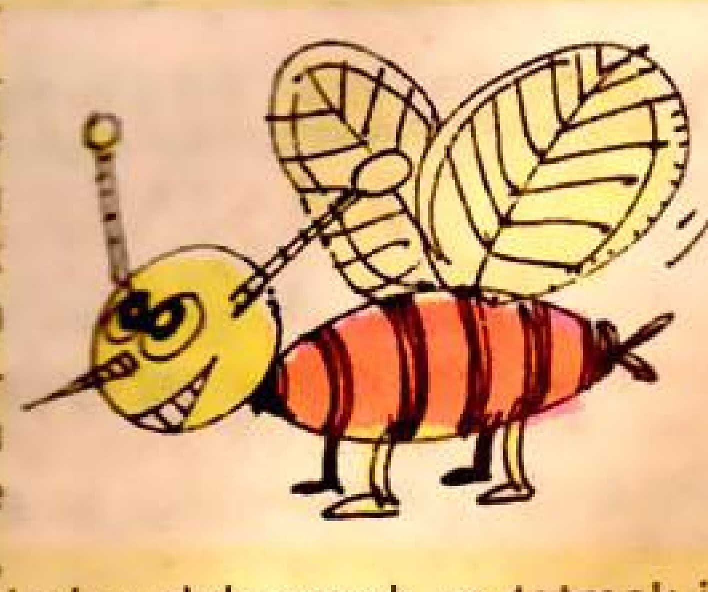

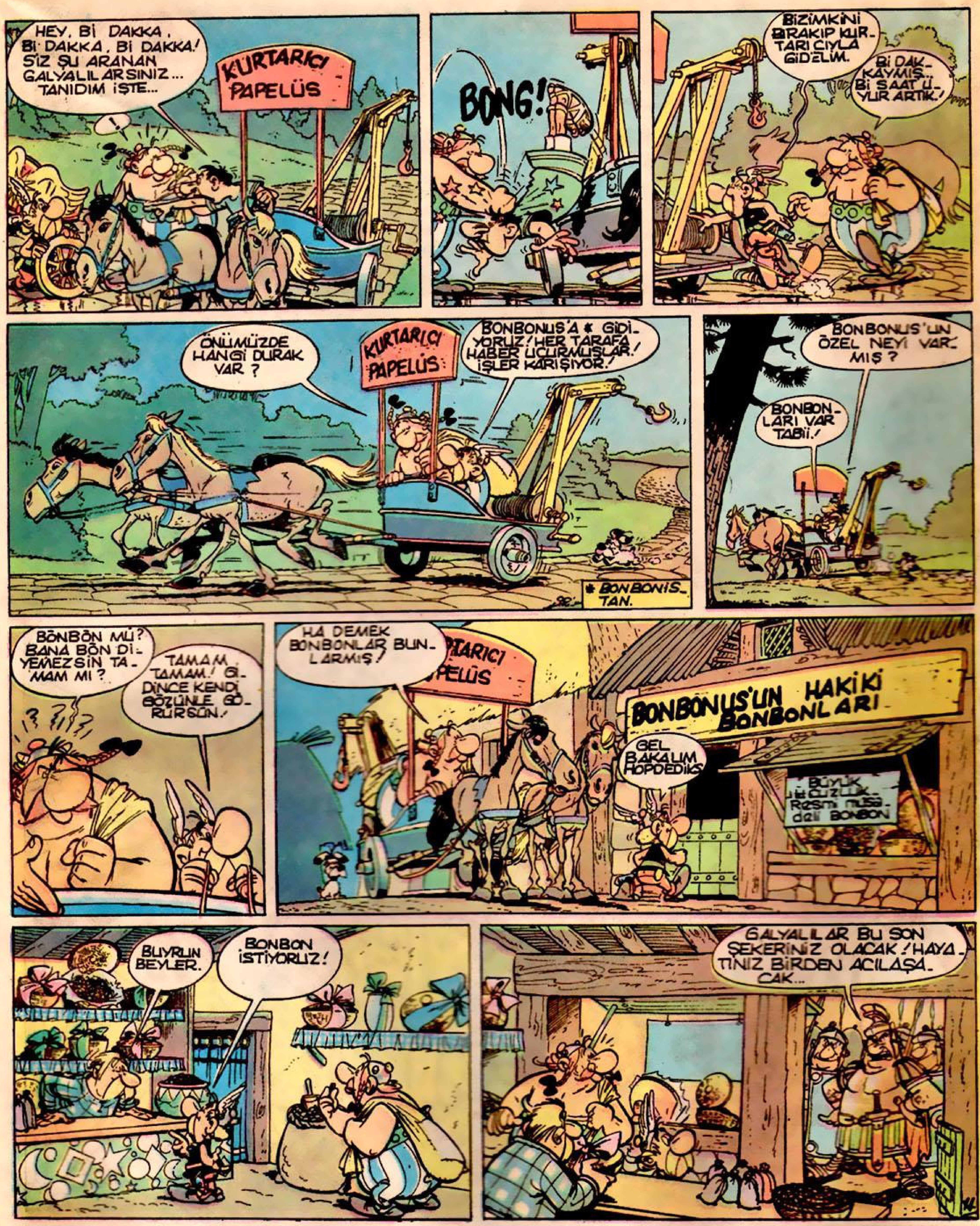

kullanır. Böcekler bu en önemli duygularının mükemmel çalışması için antenlerini temizlemeye büyük özen gösterirler.

KIRKAYAĞIN ADI NEREDEN GELİR?

Bahçede bir taşı kaldırdığınızda, altında boğum boğum halkalı ve bir sürü ayağı olan küçük bir hayvan görürsünüz. Bu, kırkayaktır. Gerçekte 21 halkadan meydana gelir ve her birinin altında bir çift ayak vardır. Şu halde gerçekte 42 ayağı vardır. Ama adı kırkayak olarak kalmıştır. Kırkayak faydalı bir böcektir, çünkü bahçelerimizdeki zararlı böceklerle beslenir.

DENİZ KABUKLARI CANLI MIDIR?

Kumsallardan topladığımız boş deniz kabukları canlı değildir. Ama bunlar gerçekte "yumuşakçalar" dediğimiz

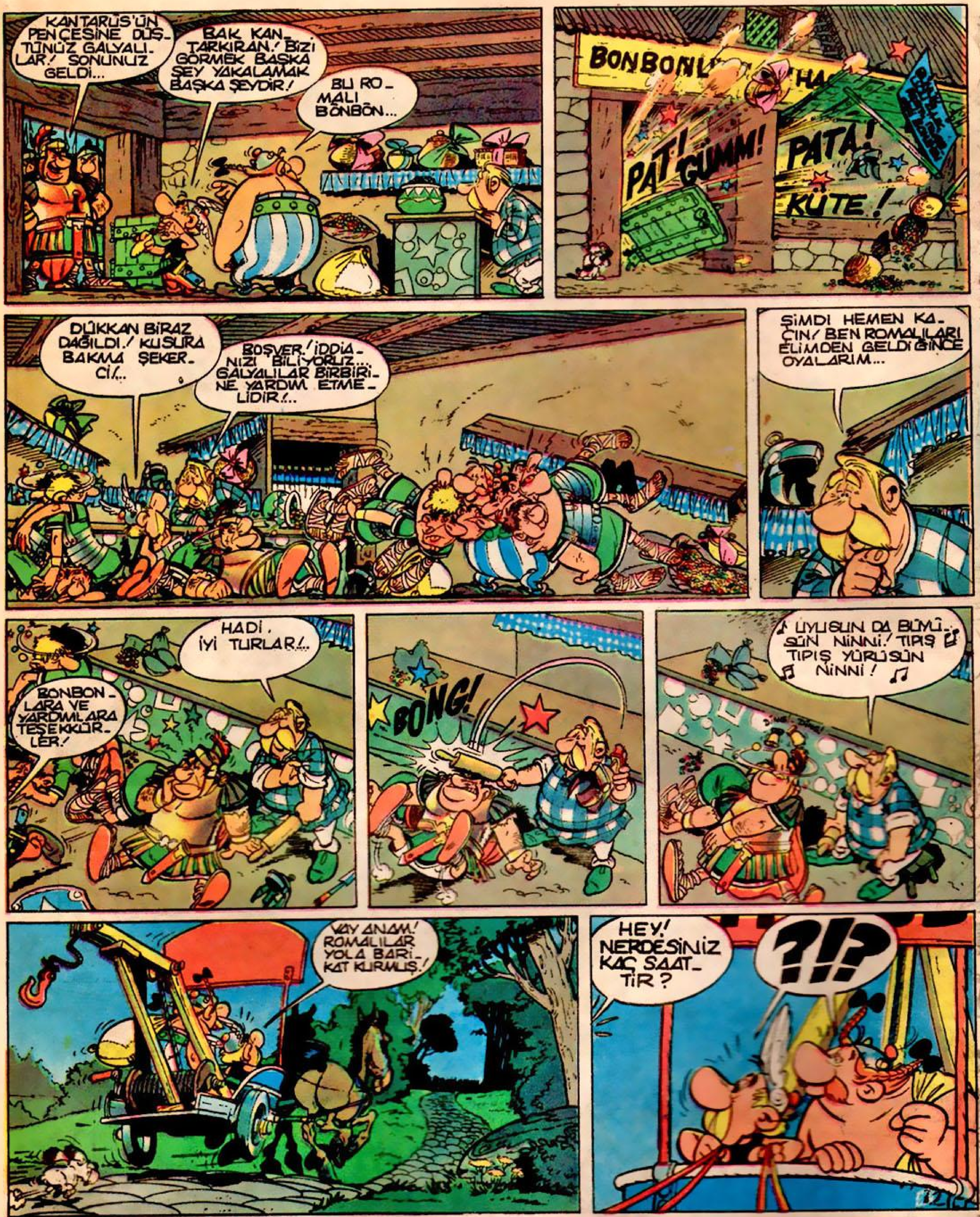

küçük bir yumuşak deniz hayvanının koruyucu evidir. Denizde yaşayan yumuşakçalar çok çeşitlidir. Midye, istiridye ve diğer deniz kabukları vardır. Bunların her biri, zırh gibi saran bu şekilli kabukların içinde yaşarlar. Eğer deniz alçaldığında kaya diplerine bakarsanız dalgalarla

gelmiş çok çeşitli kabuklular görürsünüz. Bunlar denizin kabarmasını beklerler. İşte bu an, şeytan minarelerini ve diğer renkli kabukları toplamanın zamanıdır. Karada yaşayan kabuklular da vardır. Salyangoz gibi.

HÜCRE NEDİR?

Vücudumuz milyonlarca hücreden meydana gelir. Buradan da anlaşılacağı gibi hücre, canlıların en küçük birimidir. Aynı zamanda tek hücreden meydana gelen bir

hayvan da vardır, ancak amip denilen bu minicik hayvan mikroskop altında görülebilir. Her hücre bir çekirdek ve stoplazmadan meydana gelir. Stoplazma hayvanlarda esnek; bitkilerde sert bir yapıya sahiptir. Stoplazmada hücrenin beslenmesi için gerekli özler bulunur. Vücudu-

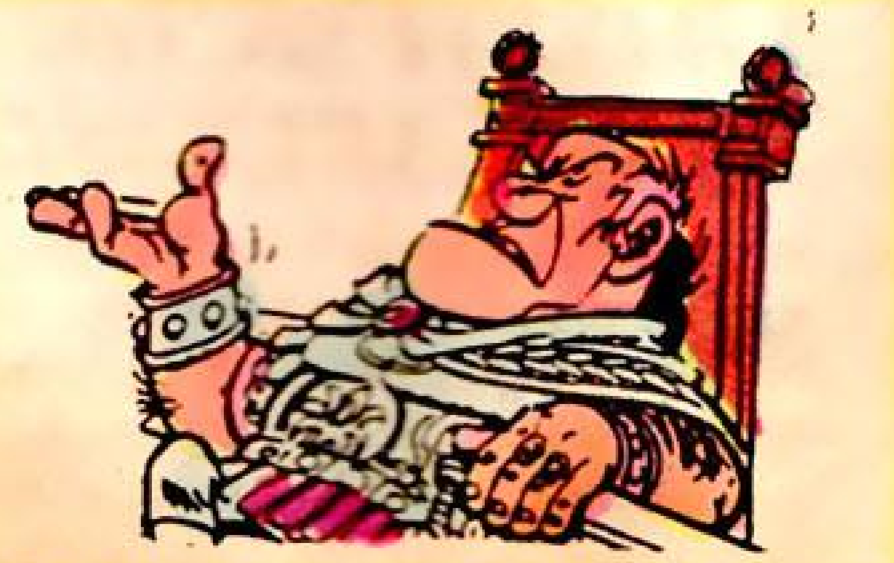

muzu meydana getiren hücrelerin ise çok değişik çalışmaları vardır ve farklı şekillerdedir.

NEDEN BAZI HAYVANLAR KIŞ UYKUSUNA YATAR?

Bazı hayvanlar kışı uyuyarak geçirirler. Buna kış uykusu denir. Soğuk ülkelerde sürüngenler kış boyunca uyuşuk halde kalırlar. Bunların vücutlarının sıcaklığı çevrelerindeki havayla aynıdır. Donarak ölme tehlikesiyle karşı karşıyadırlar. Hayatta kalmak için barınaklarına çekilir-

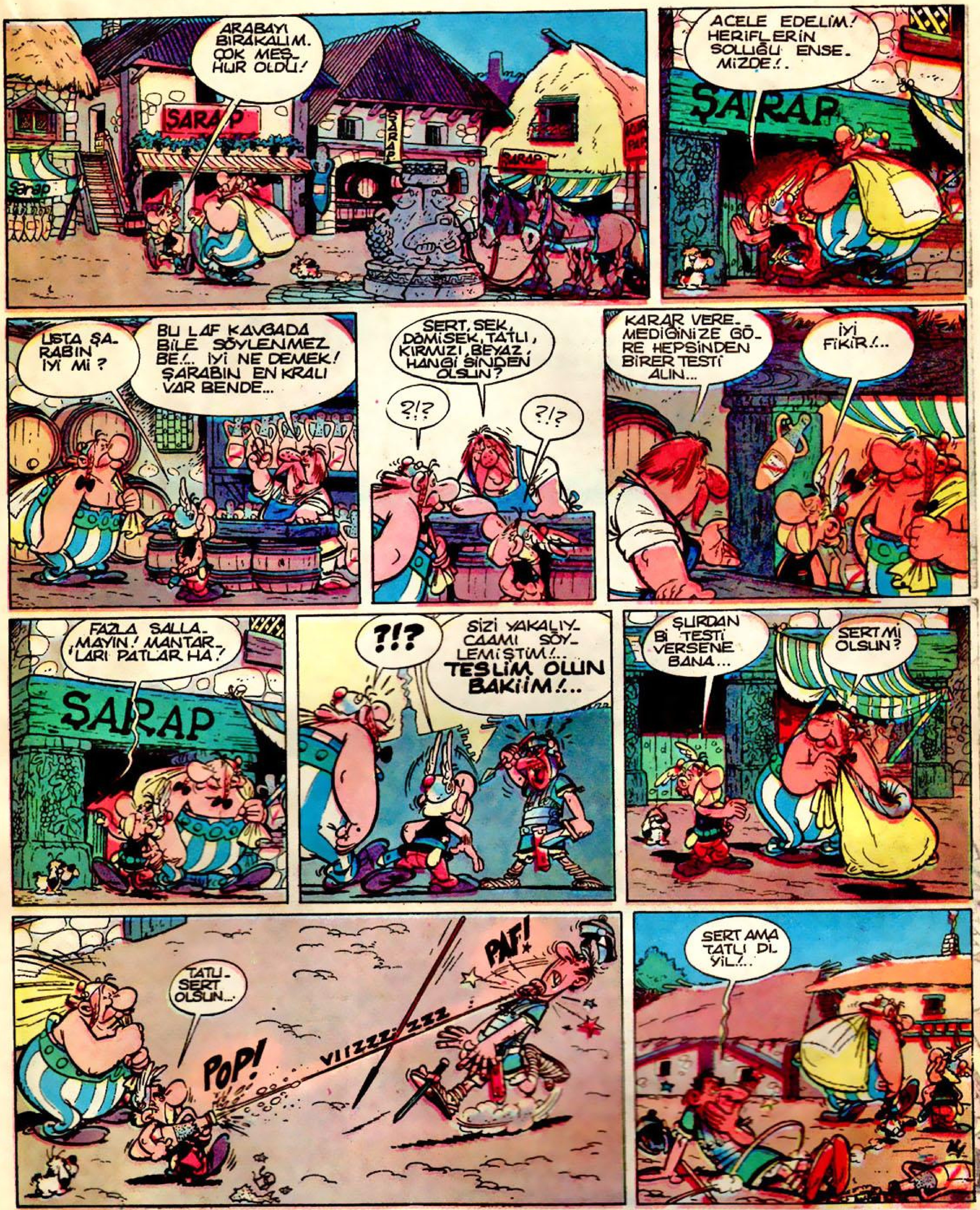

ler. Sincap ve ayı gibi sıcakkanlı hayvanlar ve yarasalar da, kış uykusuna yatarlar; zira kar yağarken ve buz tuttuğunda yiyecek bulmaları çok zordur. Kış uykusuna yatmadan önce bunlar tedbirlerini alırlar. Yedek yiyecek biriktirirler. Vücutlarında depoladıkları yağ sayesinde kış uykusundayken hayatta kalırlar.

KİMYEVİ SİLÂHLAR İNSANLARI NASIL ETKİLER?

Kimyevi silâhlar bir düşmana doğrudan verilen zehirler içerirler. Bunlar toplar veya bombalar halinde düşmanın bulunduğu yerlere gönderilebilirler. Kimyevi silâhların en tehlikelilerinden birisi sinir sistemini etkileyen ve bir dakika içerisinde insanı öldürebilen sinir gazıdır. Birçok ülkelerde kimyevi silâhlar depolanmaktadır. I. Dünya Savaşı'nda kullanılan zehirli gazlar 1 milyondan faz-

Süper Asteriks Bulmaca

SOLDAN SAĞA 1) Avrupa'da bir ülke - Hıristiyanlar'ın, büyük perhizden önce et kesiminde şaşırtıcı kılıklara girerek yaptıkları eğlence dönemi - Dolayısı ile anlatma. 2) İstanbul'a verilen eski adlardan biri - Gemilerde oda - Elçilikte görevli, özel giysisi olan koruma memuru - İlâç. 3) Turner ikinci adlı, bir dönemin ünlü Hollywood yıldızı - Orduda bir rütbe - Zıt - Bir bayan ismi. 4) Bir renk - Anlam - Açık duyuru - Boyadan önce vurulan kat - Yabancı. 5) İsviçre'de bir nehir - Herhangi bir enerjiyi harekete çeviren cihaz - Tesir - Bırakma. 6) Arazi ölçmekte kullanılan ip - Bağlaç - Peygamberimiz'i öven kasidelere verilen ad - Kaba ve kalın şayak kumaş - Küçük körfez. 7) Tesbihlerin baş tarafına geçirilen uzunca parça - Masallardaki hayali dağ - Kuruşun kısaltılmışı - Tersi, futbolda bir ceza atışı - Reçine. 8) Kendisini başkasının buyruğuna bırakmış olan - Baryumun simgesi - Ses - Bir nota - Ayağın alt yüzü - Bir çalgı. 9) Yiyecekleri, nesneleri sterilize ve dezenfekte etmekte kullanılan aygıt - Karışık renkli - Hahniyum'un simgesi - Atın yavrusu - Yetersiz. 10) Engel - Bir tür yapıştırıcı - Eski dilde mavi - Yazı ile bildirme - Bir meyve. 11) Utanma duygusu - Uluslararası trafikte Güney Afrika Birliği'nin simgesi - Körpeliği kalmamış - Bir element - Bir deniz aracı. 12) Bir devinimi bir düzeneğe aktaran tekerlek - İskambilde bir kâğıt - Bir çeşit meze - Mersin'in bir ilçesi. 13) Verdiği karardan benliğini küçülterek geri dönmek - Kuzey ve Güney Amerika'yı birbirine bağlayan Orta Amerika kıtasının en dar yerinde açılmış olan kanal. 14) Valide - Geri - Tersi, ün - Bir ilimiz - Denizcilikte alt, alttaki. 15) Topuk kemiği (eski dil) - Umut - Dizi - Bir hitap şekli - Değer derecesi. 16) Sahip - Demet durumundaki ekinler - Halk dilinde köpek - Şart edatı - Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu - Bir haber ajansının simgesi - Güç, kuvvet. 17) Kesilerek alınmış parça - Takımda gözde oyuncu - Bir ilimiz - Dayanak. 18) Mitolojide savaş tanrısı - Türk müziğinde bir makam - Takımın kısaltılmışı - Tersi stronsiyumun simgesi. 19) On paket sigarayı biraraya getiren ambalaj - "Ve Allah Kadını Yarattı" filminin unutulmaz kadın yıldızı. 20) Yabancı bir ajansın simgesi - Benzenden türeyen bir amin - Alıp götürme - Radyumun simgesi - Uluslararası trafikte Türkiye'nin plaka işareti. 21) Temel - Gelir - Yabancı - Beyaz - Yüzde çıkan sivilce. 22) İpucu - Bir ünlem - Yeni karşıtı - Alt - Yarı karanlık. 23) Bir kabileyi oluşturan bölümlerden biri - Ayakta duran, var olan - Dahil - Fizikte bir kanun - Buyruk. 24) Yurdumuzda bir ova - Ev makarnası - Geri - Bir ünlem. 25) Bir erkek ismi - Bir binek hayvanı - Önce - Faktör - İpekten, sarımtrak dallı nakışlarla işlenmiş bir tür beyaz kumaş.

YUKARIDAN AŞAĞIYA 1) Türk sinemasının ünlü aktörü - Adale. 2) Şöhret - Ilgım, yalgın - Vilayet. 3) Yağmur suyunun biriktiği çukur yer - Baş, kafa - En çok. 4) Yardımcı. 5) Fas'ta bir kent - Tasdik. 6) Akademik bir ünvanın kısaltılmışı - Birdenbire - Akmak eylemi. 7) Bir ev gereci - Bir yüzey ölçü birimi - Lityumun simgesi - İlişkin. 8) Konukluk. 9) Yaş sınırlı millî takım - Sodyumun simgesi. 10) Basım işleri - Mühendis cetveli - Bir organımız. 11) Şöhret - Daha ileri bir zamanda - Cambazların ve eğitilmiş hayvanların gösteri yaptıkları kapalı yer. 12) Men edilmiş - İpek satan kimse. 13) 1071'de yapılmış ve Alparslan'ın zaferi ile bitmiş savaş - Kuzeydoğu Asya'da yaşayan yabanî bir koyun - Tersi, birbirinin eşi. 14) Temel - Bağırsaklar - Bir erkek ismi - Tersi, bir çalgı - İridyumun simgesi - Posta, Telgraf, Telefon idaresi. 15) Sert bir içki - Ululuk - İnce pide halinde hazırlanmış ekmek - Bir şeyi bir yöne doğru fırlatmak - İlâve. 16) Bir kimseyi bir işe verme - Eskimiş yeri uygun parça ile onarma - Kilometrenin kısaltılmışı - Bayramlarda caddelerde kurulan süslü kemer. 17) Radyumun simgesi - XV. yüzyılda Fransa'da kullanılmaya başlayan, taşınabilir ateşli bir silâh - Bir bitki - Elbisenin belden aşağı kalan bölümü - Usanç ve öfke anlatır bir ünlem. 18) İnanmak işi - Nara - Matem - İskambilde birli. 19) Esenleşme - Yılan (eski dil) - Güney kutuptaki kara bölgesi. 20) İmkân - Giysi - Televizyon camı - Tanrı. 21) Bir dinin öğrenilmesi gereken inançlarının ve tapınma kurallarının tümü - Kara hayvanlarının en büyüğü - Kiloamperin kısaltılmışı - Kur'ân'ın her cümlesi - Bir göz rengi. 22) Düzme, sahte - Bir tür zekâ oyunu - Eskiden toprak ürünlerinden alınan bir vergi - Otomobilin bir parçası - Yakılmak için kesilmiş ağaç. 23) İri taneli bezelye - Bir şeyin öbür yüzü - Orkestrayı yöneten kimse. 24) Eski Türkler'de hükümdar - Bir sinema yıldızının soyadı - Seslenme. 25) Su yolu - Bir besin maddesi - Lantan'ın simgesi - Eski Mısır'da bir tanrı. 26) Gözetleme - Uzaklık işareti - Asya'da bir ülke. 27) Yurtlandırma - Merhale. 28) Temiz, namuslu - Asya'da bir plato - İnsan. 29) Valf - Tersi, vasat. 30) Yanağın ağız boşluğu hizasına gelen bölümü - Göçebelerin konak yeri - Tersi, hayat suyumuz. 31) Çoğul eki - Notada duraklama - Göz (eski dil) - Sodyumun simgesi. 32) Öteki - Kısa zaman - İlk adı Adil olan millî güreşçimizin soyadı. 33) Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nı simgeleyen harfler - Taharri. 34) Kuzu sesi - Boynun iki yanında, kolların gövdeye bağlandığı bölüm - Tanrı'ya göre insan. 35) Operasyon - Bir renk.

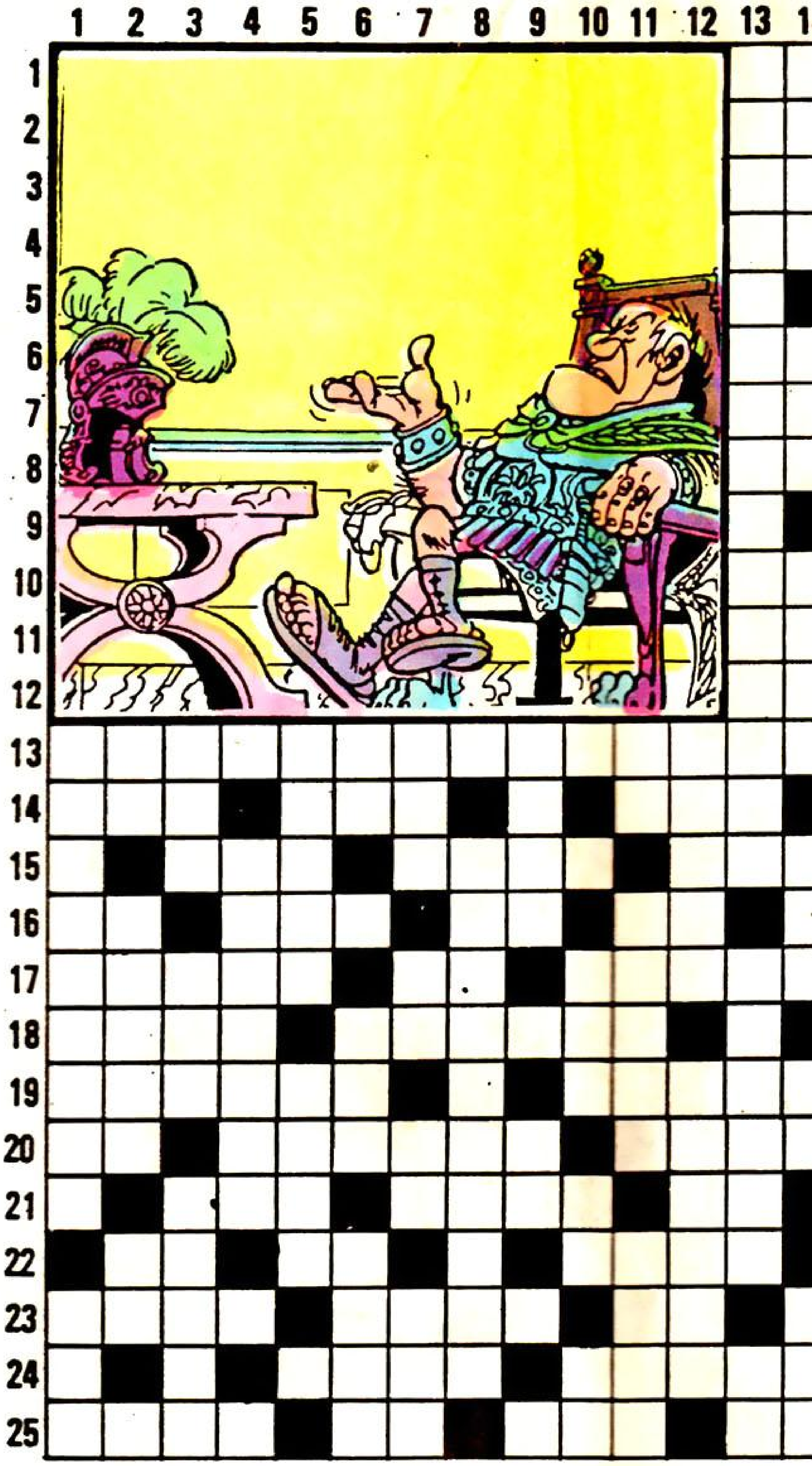

BEYİN CİMNASTİĞİ

Yanda altı tane saat görüyorsunuz. İlk beş saatin akrep ve yelkovanı belli bir düzen içinde saati belirtiyor. Sorumuz şu: F harfiyle gösterilen kadranda akrep ve yelkovan hangi sayıların üzerine gelmeli? Yani saat kaç olmalı?

12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35

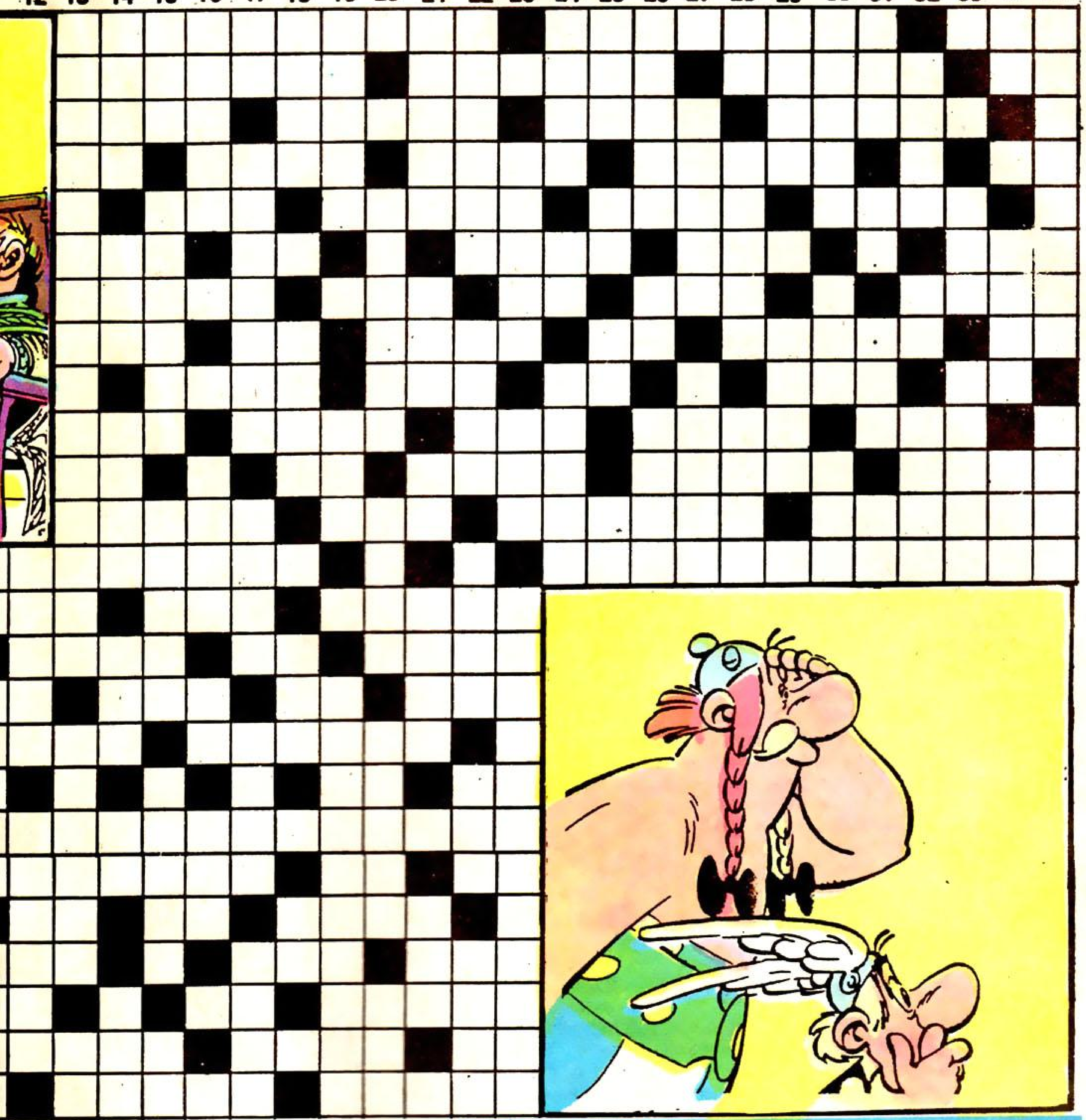

Gİ

aatin
ti be-
a ak-
Yani

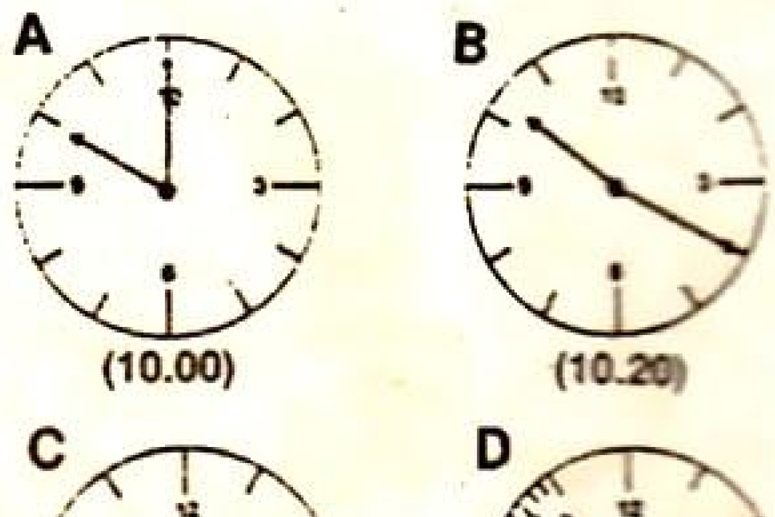

ın simgesi
sya'da bir
sya'da bir
uğu hizası-
yumuz. 31)
n simgesi.
zin soyadı.
aharri. 34)
dığı bölüm

Albüm 3 / B'nin çözümü

Beyin cimnastiği 135-7-92-4+68=100

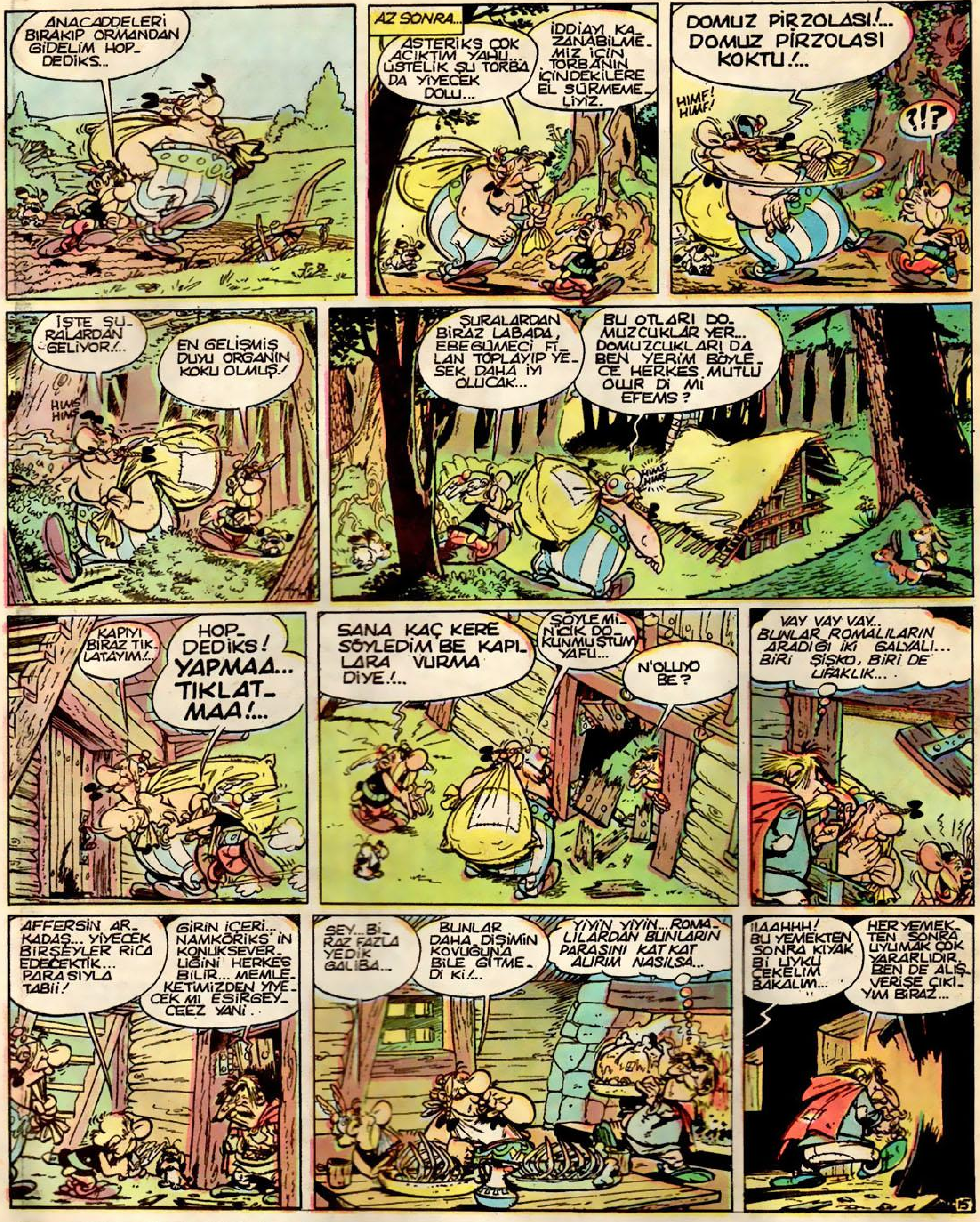

la insanın ölmesine ve yaralanmasına sebep olmuştur. II.Dünya Savaşı'nda kimyevi silâhlar kullanılmamış ama Vietnam Savaşı'nda birliklerin saklandığı ürünleri ve ağaçları yokedebilen maddeler kullanılmış, bu maddeler insanları da etkilemiştir.

BİLGİSAYAR FİKRİ İLK KİMDEN ÇIKMIŞTIR?

Bilgisayar fikri ilk olarak 1933 yılında İngiliz kaşif Charles Babbage'den çıkmıştır. Ondan önce bilim adamları hesap makineleri yapmışlardı. Ama Babbage, değişik hesap işlemlerine göre programlanabilen bir makine yapabileceğini düşünen ilk kişi olmuştur. Babbage, şimdiki bilgisayarların temel özelliklerini taşıyan "Analitik

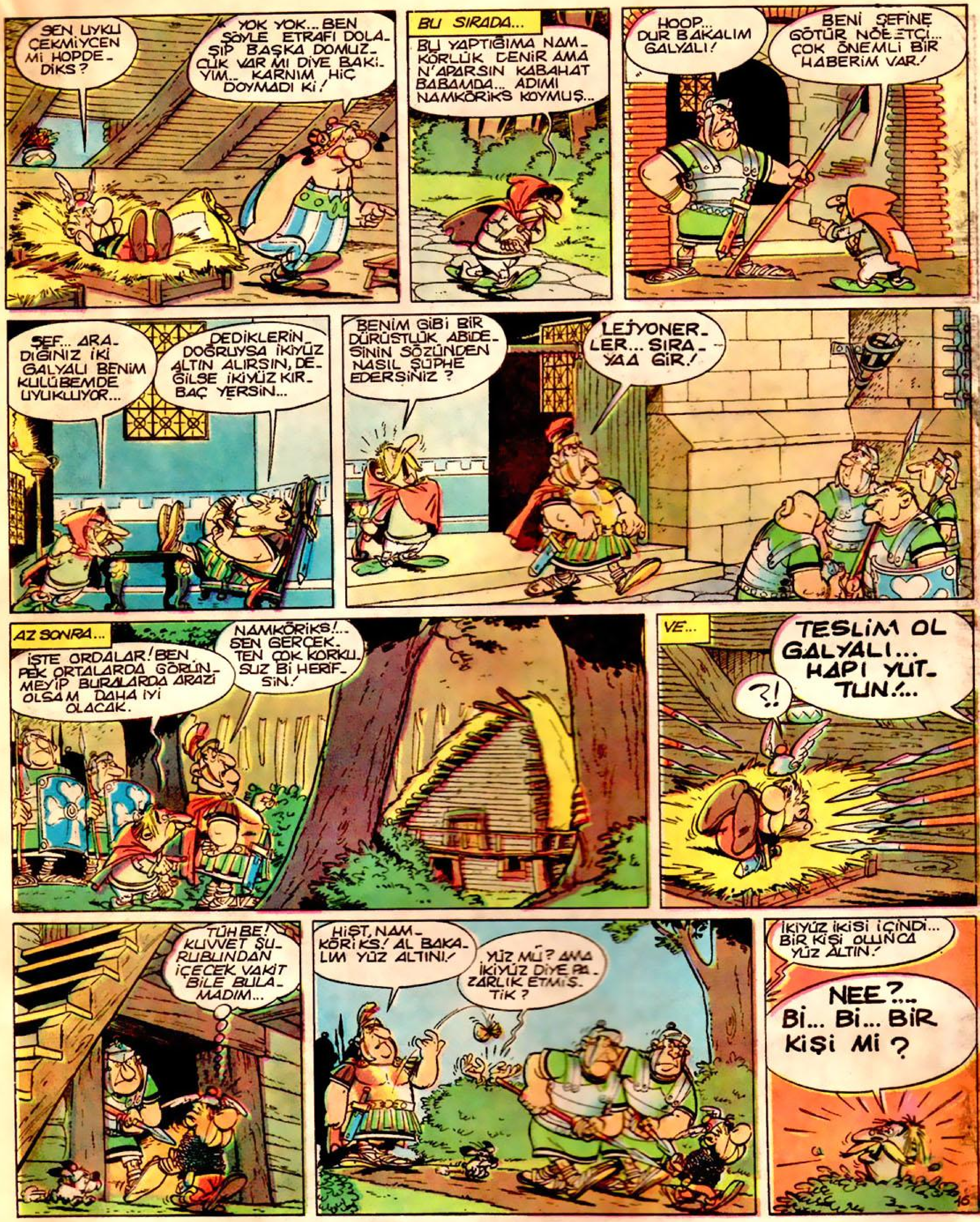

Makine" adlı makineyi yapmıştır. Makine, karmaşık mil ve dişli tekerleklerinden oluşan mekanik bir bilgisayardı. Ama Analitik Makine'nin sadece parçaları yapılabildi. Bunları birleştirmek o zamanın üstünde bir mühendislik gerektiriyordu ve Babbage

1871 yılında bilgisayarının çalışıp çalışmadığını öğrenemeden öldü.

MIKNATIS NASIL YAKALAR?

Mıknatıs, demir, çelik, nikel ve diğer bazı metalleri yakalama özelliği olan bir cisimdir. Yakalama özelliğine sahiptir, çünkü elektrik enerjisiyle yüklüdür. Mıknatıs çubuk şeklindeyse, çekim gücü kutuplarında, yani iki ucundadır. Bu iki uç yani kuzey ve güney kutbu birbirlerini çekerler. Eğer bu mıknatısın kuzey kutbunu başka bir mıknatısın güney kutbuna yerleştirirseniz birbirlerine yapı-

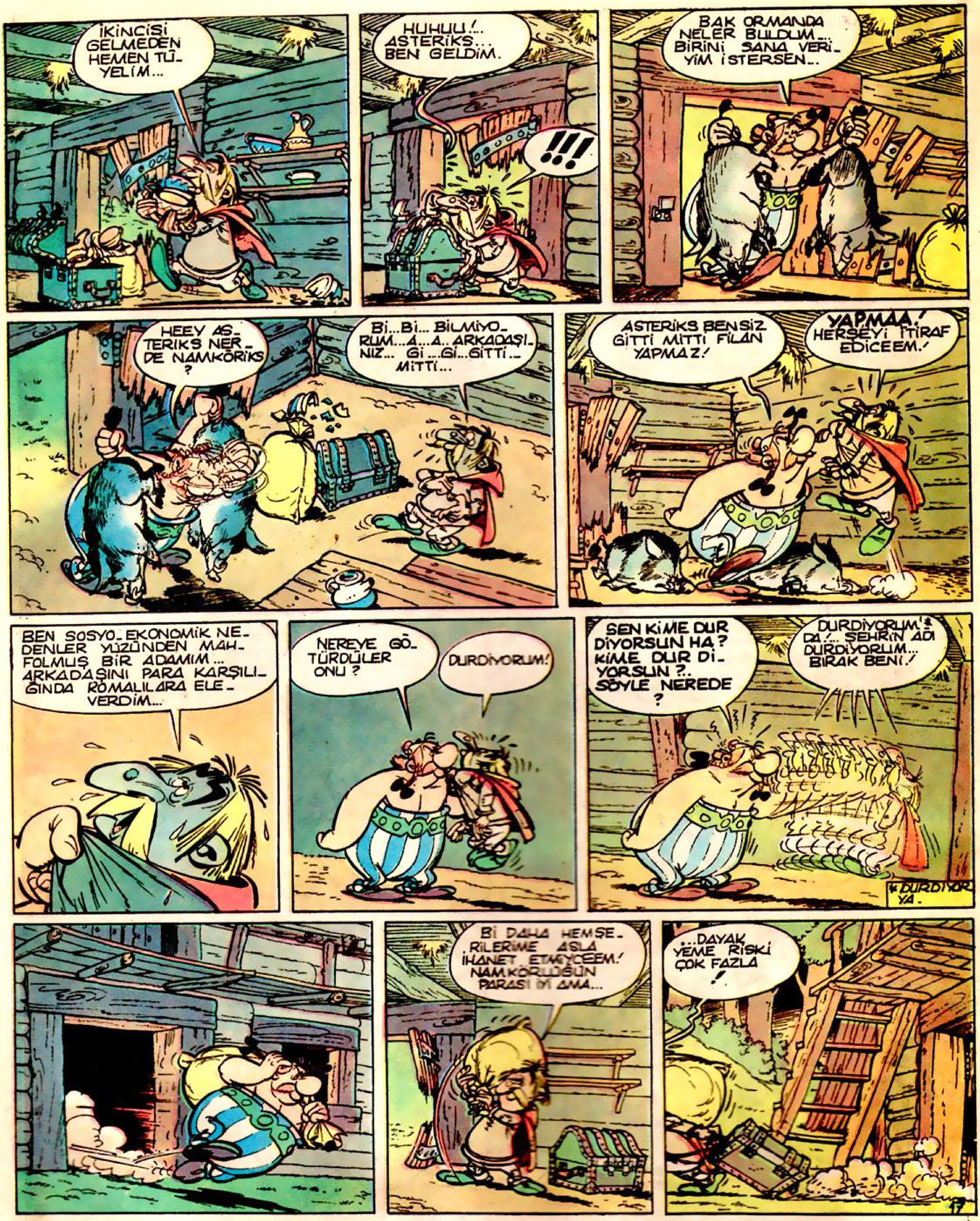

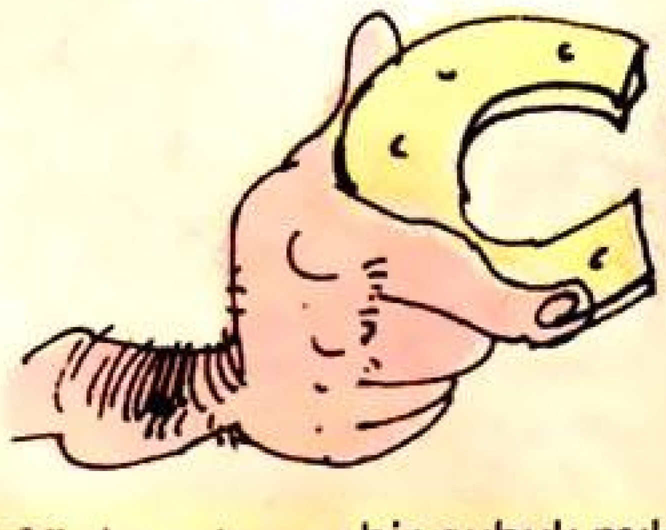

şık kalırlar. Buna karşılık, iki güney veya iki kuzey kutbunu birbiri üstüne getirirseniz birbirlerini iterler. Bir mıknatısın meydana getirdiği çekim gücünü yani "kuvvet çizgileri"ni görmek mümkündür. Bir kâğıdın üzerine demir tozlarını serpin. Sonra kâğıdın ortasına bir çubuk mıknatıs koyun. Demir tozları çubuğun iki ucundaki kutupların etrafında daireler çizerler.

BÜTÜN ENGEREKLER ZEHİRLİ MİDİR?

Engerek, zehirli bir yılan türüdür. Soktuğunda tehlikelidir. Bilhassa çocuklar, yaşlılar ve kalp hastalığı olan kişiler için. Soktuğu anda derhal tedavi edilmesi gerekir. Yılan sokmasına karşı zehiri etkisiz hale getiren bir serum verilir hastaya. Ancak, üçgen başlı engerek ile ona ben-

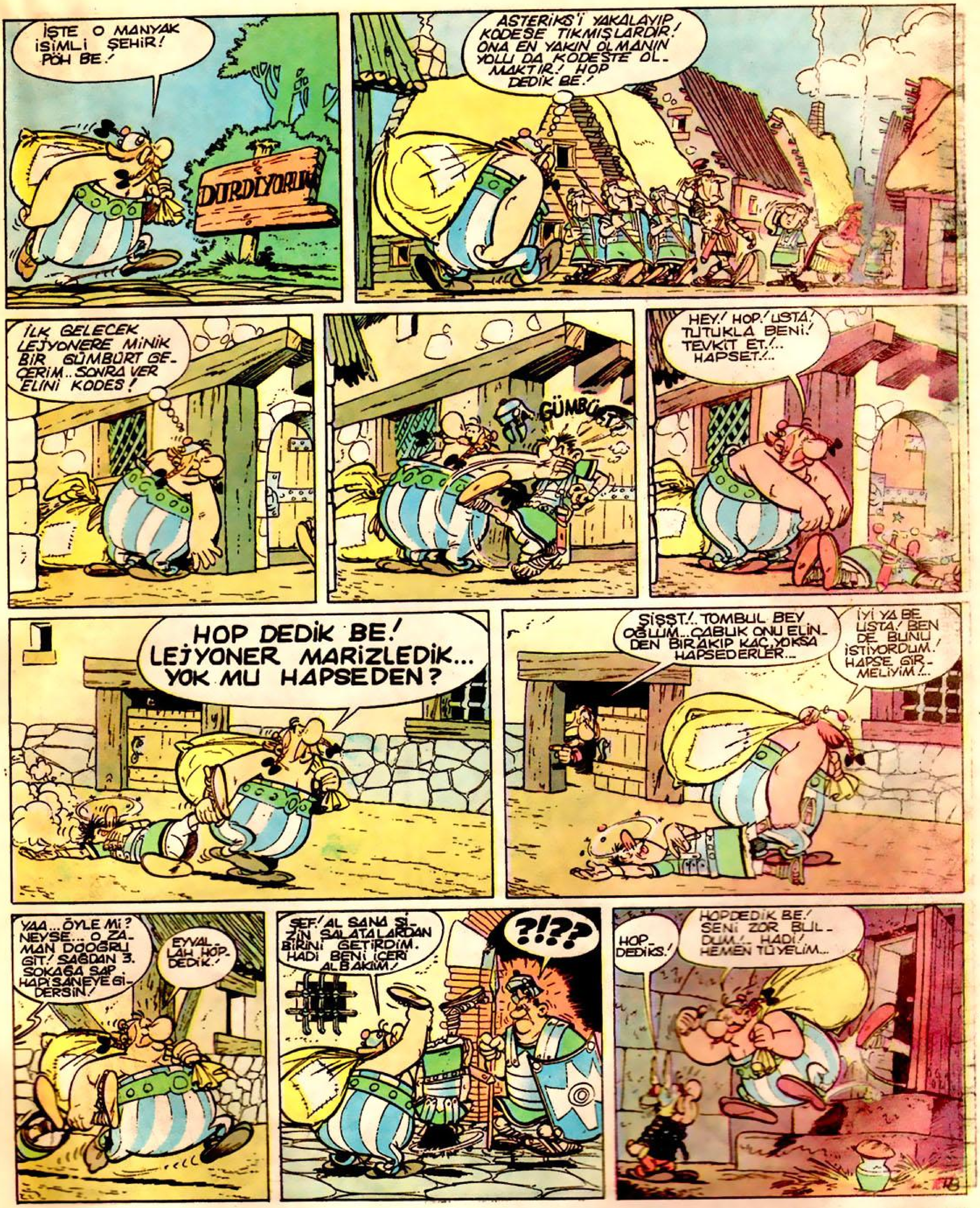

zeyen karayılanı karıştırmamak gerekir. Yuvarlak başlı olan karayılanın zehirli dişleri yoktur.

EN ÇOK İNEK HANGİ ÜLKEDE BULUNUR?

İnekler, et, süt, deri ve insanlar için gerekli olan diğer ürünleri sağladıkları için değerli çiftlik hayvanlarındandır. Dünyanın birçok yerinde yetiştirilmesine rağmen, ineklerin en çok bulunduğu ülke Hindistan'dır. Çünkü % 83'ü Hindu olan bu ülkenin insanları, ineklerin veya diğer hayvanların yemek için öldürülmemesi gerektiğine inanırlar. Hindular'a göre, inekler kutsal semboldür. Bu sebeple, ineklere caddelerde sık sık rastlamak mümkündür. İstedikleri gibi hareket ederler, dükkânlara girerler, manavlardan sebzeleri yerler, ama kimse sesini çıkarmaz.

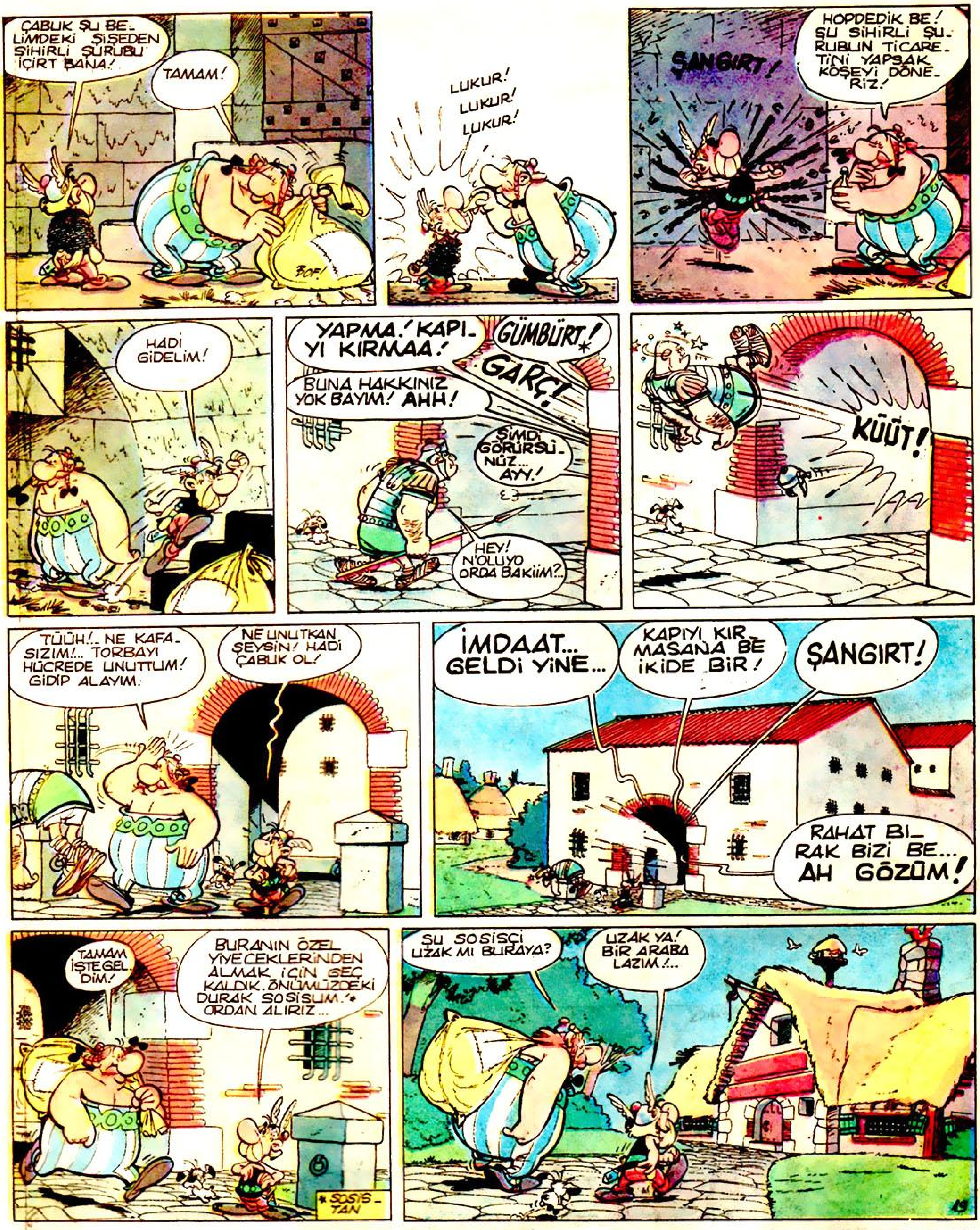

DÜNYANIN EN ÇOK GÜNEŞ GÖREN YERİ NERESİDİR?

Havanın nasıl olacağını öğrenmek için radyo ve televizyondan hava durumunu dinleme yoluna çoğumuz başvururuz. Ama Kuzey Afrika'da Sahra'nın doğusunda yaşayan insanların böyle bir problemleri yoktur. Burası dünyanın günde yaklaşık 12 saatle en çok güneş gören yeridir. Yılda yaklaşık 4300 saat güneş gökyüzünde parlar.

ÖLÜ DENİZ'İN ADI NEREDEN GELİR?

Ölü Deniz, Ürdün'de bulunan, 76 kilometre uzunluğunda 16 kilometre genişliğinde kocaman tuzlu bir göldür. Ölü Deniz, deniz seviyesinin 394 metre altında

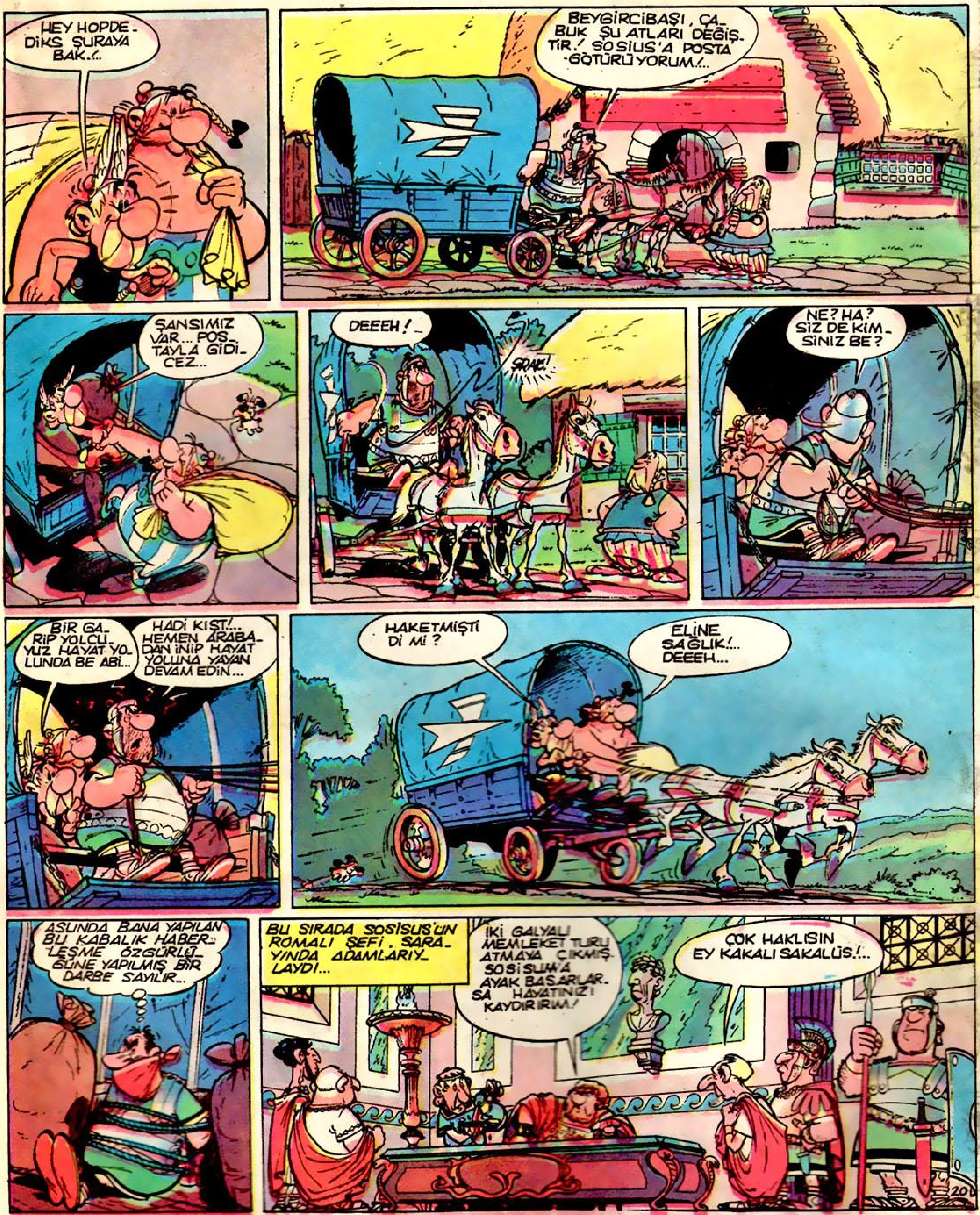

bulunur. Burası öyle tuzludur ki hiç bir balık yaşamaz. Bu sebeple adına Ölü Deniz denilmiştir. Ölü Deniz'e asfalt gölü de denir; zira suyunda asfalt da bulunur. Asfalt katı bir petrol ürünüdür. Ölü Deniz'in sularında birikmiş halde duran tuz tabakası yüzmeye izin vermez, ama su üzerinde durulabilir.

FOSFOR NEDİR?

Fosfor, tabiatta fosfat şeklinde bulunan kimyevî bir elemandır. Fosfor çeşitli kayalıklardan çıkarılır. Karanlıkta ışık veren açık sarı renkli, saydam bir maddedir. Beyaz

fosfor, çok kuvvetli bir zehirdir. Havasız bir boşlukta yanan beyaz fosfor, zehirsiz olan kırmızı fosfora dönüşür, tehlikesizce açık havada depolanabilir. Kırmızı fosfor, kibrit üretiminde kullanılır. Beyaz veya kırmızı fosforun yakıtı deterjan, gübre ve boya sanayiinde kullanılan asitlerden üretilir.

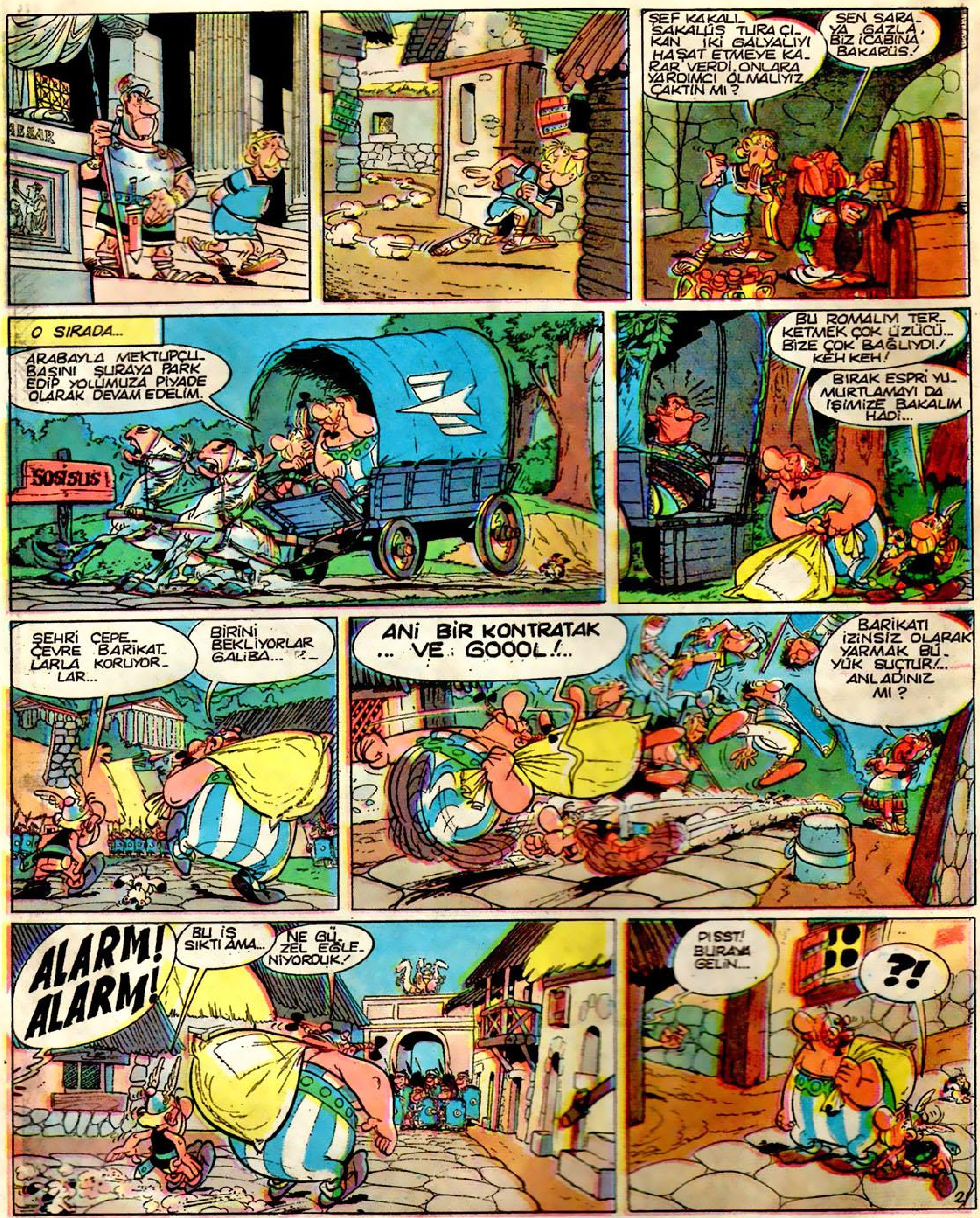

YILDIZLARIN RENKLERİ FARKLI MIDIR?

Yıldızlar yüzeylerindeki sıcaklığa bağlı olarak farklı renklere sahiptirler. Sıcaklığı yaklaşık 3000°C olan en soğuk yıldızın rengi kırmızıdır. 10.000°C ısıya sahip en sıcak yıldız ise mavi renklidir. Yüzey sıcaklığı yaklaşık 5500°C olan güneş ise sarı-beyaz bir görünüşe sahiptir. Astronomlar bir yıldızın rengine bakarak sıcaklığının ne olduğunu tesbit edebilirler. Yıldızların renkleri çıplak gözle belirgin olarak görülemez, bu yüzden teleskop ve diğer araçlarla incelenirler.

AĞAÇKAKANLAR NE YER?

Ağaçkakanlar gagalarıyla ağaçların gövdelerine oyun olsun diye vurmazlar. Gerçekte bunlar gövdedeki kabukları kaldırarak, içlerine yuva yapmış, böcekleri çıkartırlar ve bunlarla beslenirler.

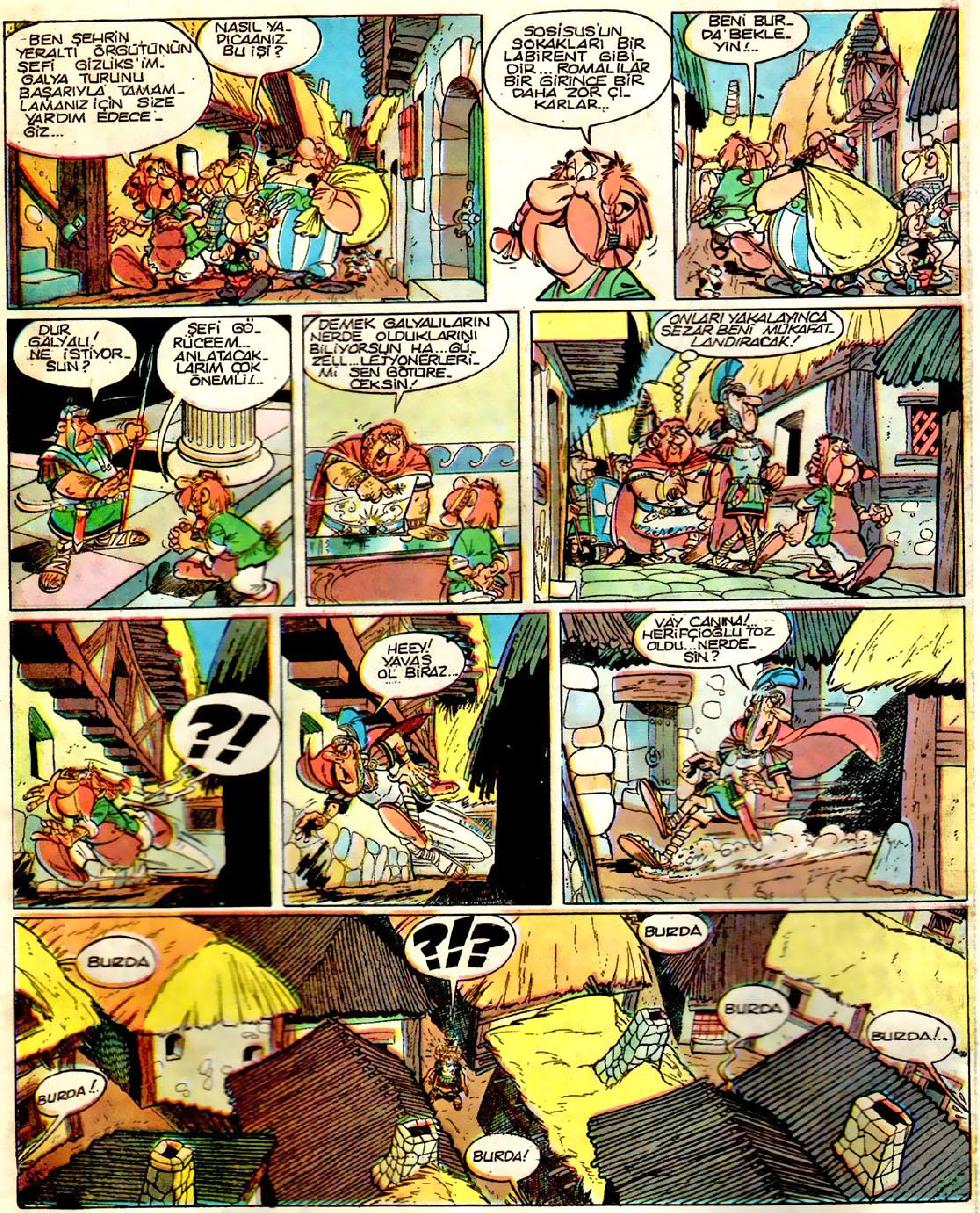

Bu maceranın tamamı yarınki ASTERİKS albümünde. Almayı unutmayın!

HAVA TAHMİNLERİ NASIL YAPILIR?

Hava tahminleri günümüzde bütün dünyaya yayılmış gözlemciler sayesinde olur. Her ülkedeki çeşitli gözlemevlerinde çalışanlar, rüzgâr, sıcaklık, bulutlar, atmosferin basıncı, yağmur seviyesi, kar vb. gibi konularda bilgi toplarlar. Dünya Meteoroloji İstasyonu, dünyanın çeşitli ülkelerindeki gözlemcilerin birbirlerinin bilgilerinden faydalanmaları için 1950'de kuruldu. Gözlemcilerin uçurduğu balonlar, uçaklar ve radarlar, atmosferin durumu konusunda değerli bilgiler verir.

MUCİT MACİT ŞUMOBİL

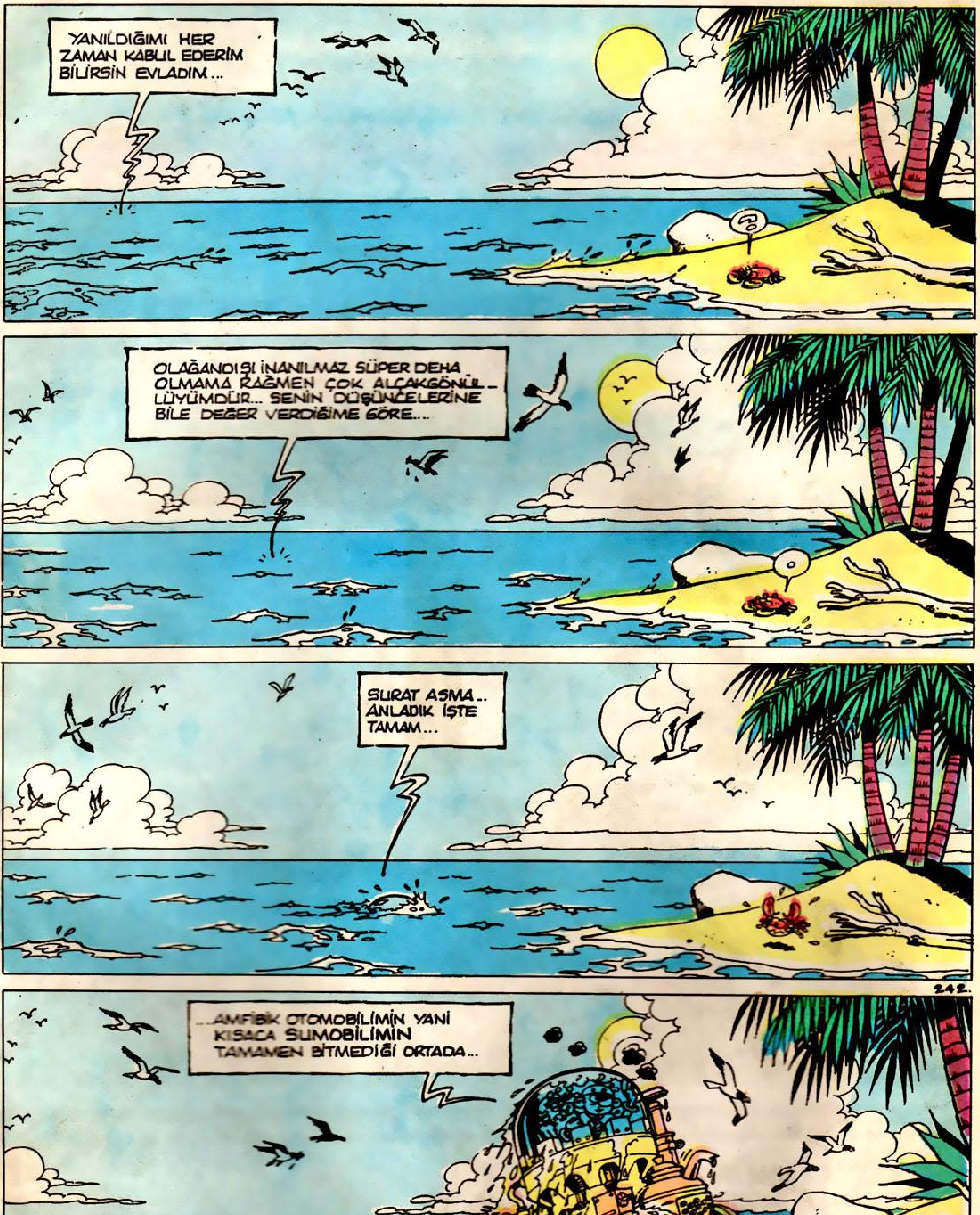

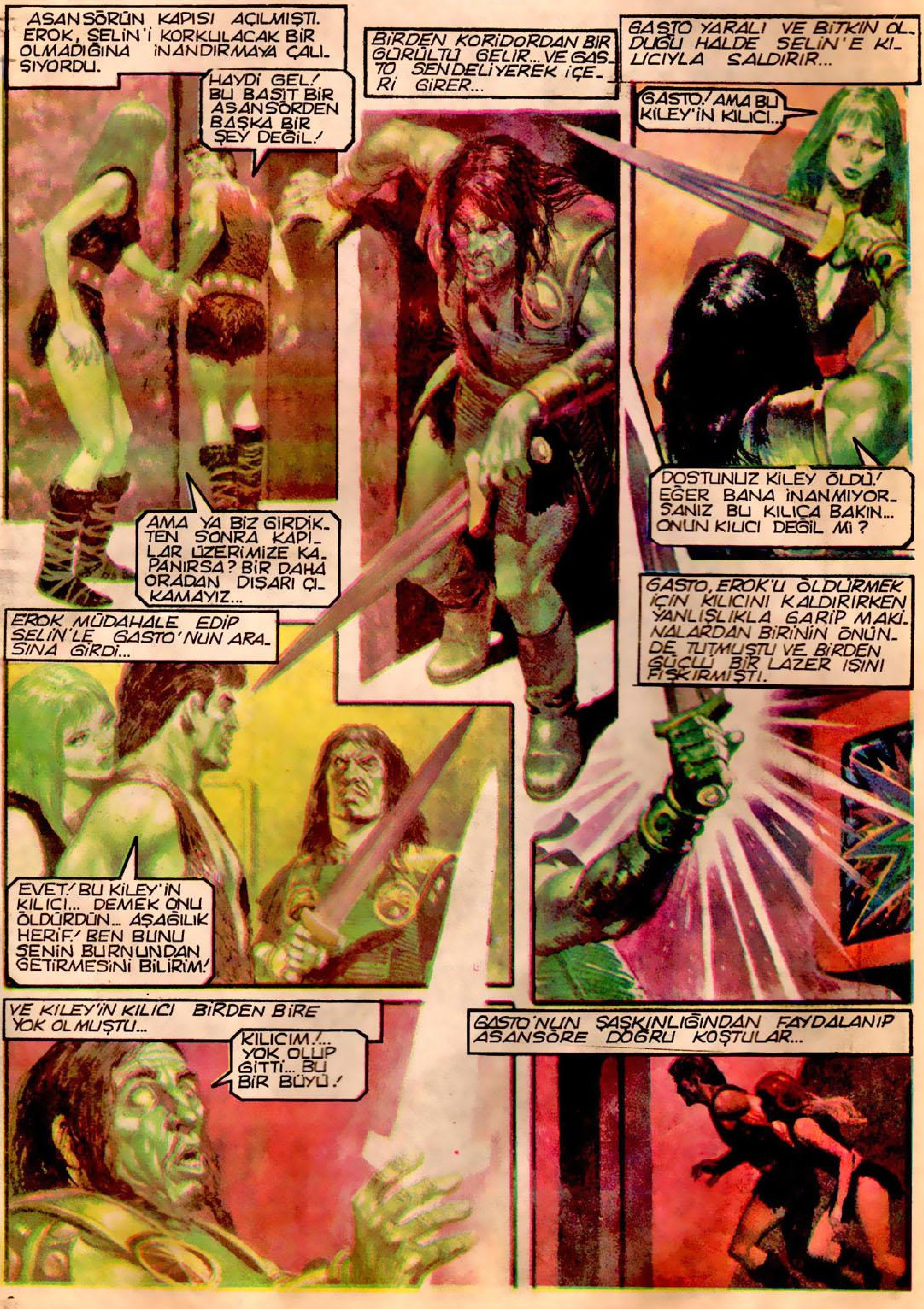
ASANSÖRÜN KAPISI AÇILMIŞTI. EROK, SELİN'İ KORKULACAK BİR OLMADIĞINA İNANDIRMAYA ÇALIŞIYORDU.
HAYDİ GEL! BU BASİT BİR ASANSÖRDEN BAŞKA BİR ŞEY DEĞİL!
AMA YA BİZ GİRDİKTEN SONRA KAPILAR ÜZERİMİZE KAPANIRSA? BİR DAHA ORADAN DIŞARI ÇIKAMAYIZ...
BİRDEN KORİDORDAN BİR GÜRÜLTÜ GELİR... VE GASTO SENDELİYEREK İÇERİ GİRER...
GASTO YARALI VE BİTKİN OLDUĞU HALDE SELİN'E KILICIYLA SALDIRIR...
GASTO! AMA BU KİLEY'İN KILICI..
DOSTUNUZ KİLEY ÖLDÜ! EĞER BANA İNANMIYORSANIZ BU KILIÇA BAKIN... ONUN KILICI DEĞİL Mİ?
EROK MÜDAHALE EDİP SELİN'LE GASTO'NUN ARASINA GİRDİ...
EVET! BU KİLEY'İN KILICI... DEMEK ONU ÖLDÜRDÜN... AŞAĞILIK HERİF! BEN BUNU SENİN BURNUNDAN GETİRMESİNİ BİLİRİM!
GASTO, EROK'U ÖLDÜRMEK İÇİN KILICINI KALDIRIRKEN YANLIŞLIKLA GARİP MAKİNALARDAN BİRİNİN ÖNÜNDE TUTMUŞTU VE BİRDEN GÜÇLÜ BİR LAZER IŞINI FIŞKIRMIŞTI.
VE KİLEY'İN KILICI BİRDEN BİRE YOK OLMUŞTU...
KILICIM!... YOK OLUP GİTTİ... BU BİR BÜYÜ!
GASTO'NUN ŞAŞKINLIĞINDAN FAYDALANIP ASANSÖRE DOĞRU KOŞTULAR...

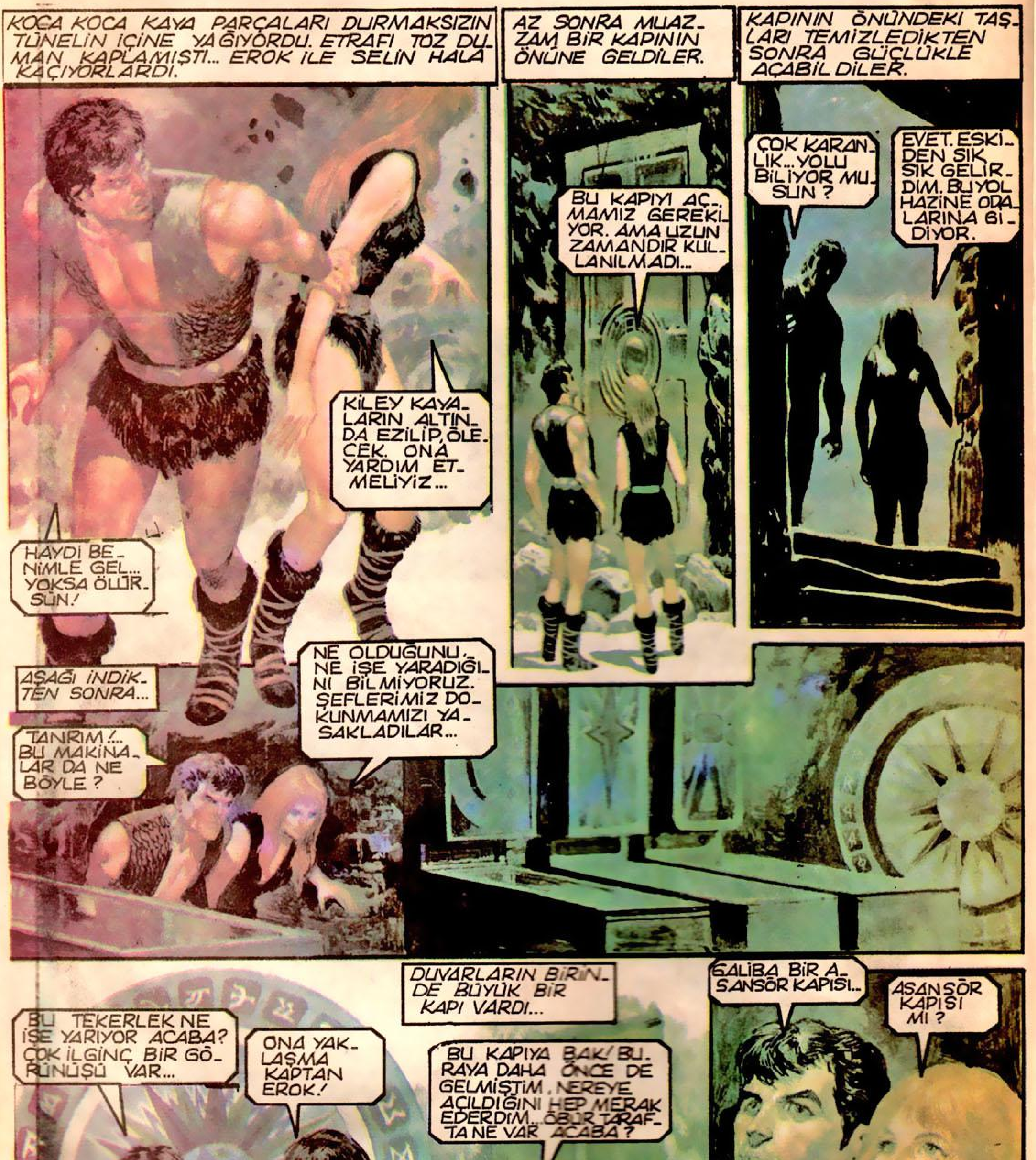
KOCA KOCA KAYA PARÇALARI DURMAKSIZIN TÜNELİN İÇİNE YAĞIYORDU. ETRAFI TOZ DUMAN KAPLAMIŞTI... EROK İLE SELİN HALA KAÇIYORLARDI.
KİLEY KAYALARIN ALTINDA EZİLİP, ÖLECEK. ONA YARDIM ETMELİYİZ...
HAYDİ BENİMLE GEL... YOKSA ÖLÜRSÜN!
AZ SONRA MUAZZAM BİR KAPININ ÖNÜNE GELDİLER.
BU KAPIYI AÇMAMIZ GEREKİYOR. AMA UZUN ZAMANDIR KULLANILMADI...
KAPININ ÖNÜNDEKİ TAŞLARI TEMİZLEDİKTEN SONRA GÜÇLÜKLE AÇABİLDİLER.
ÇOK KARANLIK... YOLU BİLİYOR MUSUN?
EVET. ESKİDEN SIK SIK GELİRDİM. BU YOL HAZİNE ODALARINA GİDİYOR.
AŞAĞI İNDİKTEN SONRA...
TANRIM!... BU MAKİNALAR DA NE BÖYLE?
NE OLDUĞUNU, NE İŞE YARADIĞINI BİLMİYORUZ. ŞEFLERİMİZ DOKUNMAMIZI YASAKLADILAR...
BU TEKERLEK NE İŞE YARIYOR ACABA? ÇOK İLGİNÇ BİR GÖRÜNÜŞÜ VAR...
ONA YAKLAŞMA KAPTAN EROK!
DUVARLARIN BİRİNDE BÜYÜK BİR KAPI VARDI...
BU KAPIYA BAK! BURAYA DAHA ÖNCE DE GELMİŞTİM. NEREYE AÇILDIĞINI HEP MERAK EDERDİM... ÖBÜR TARAFTA NE VAR ACABA?
GALİBA BİR ASANSÖR KAPISI...
ASANSÖR KAPISI MI?
31

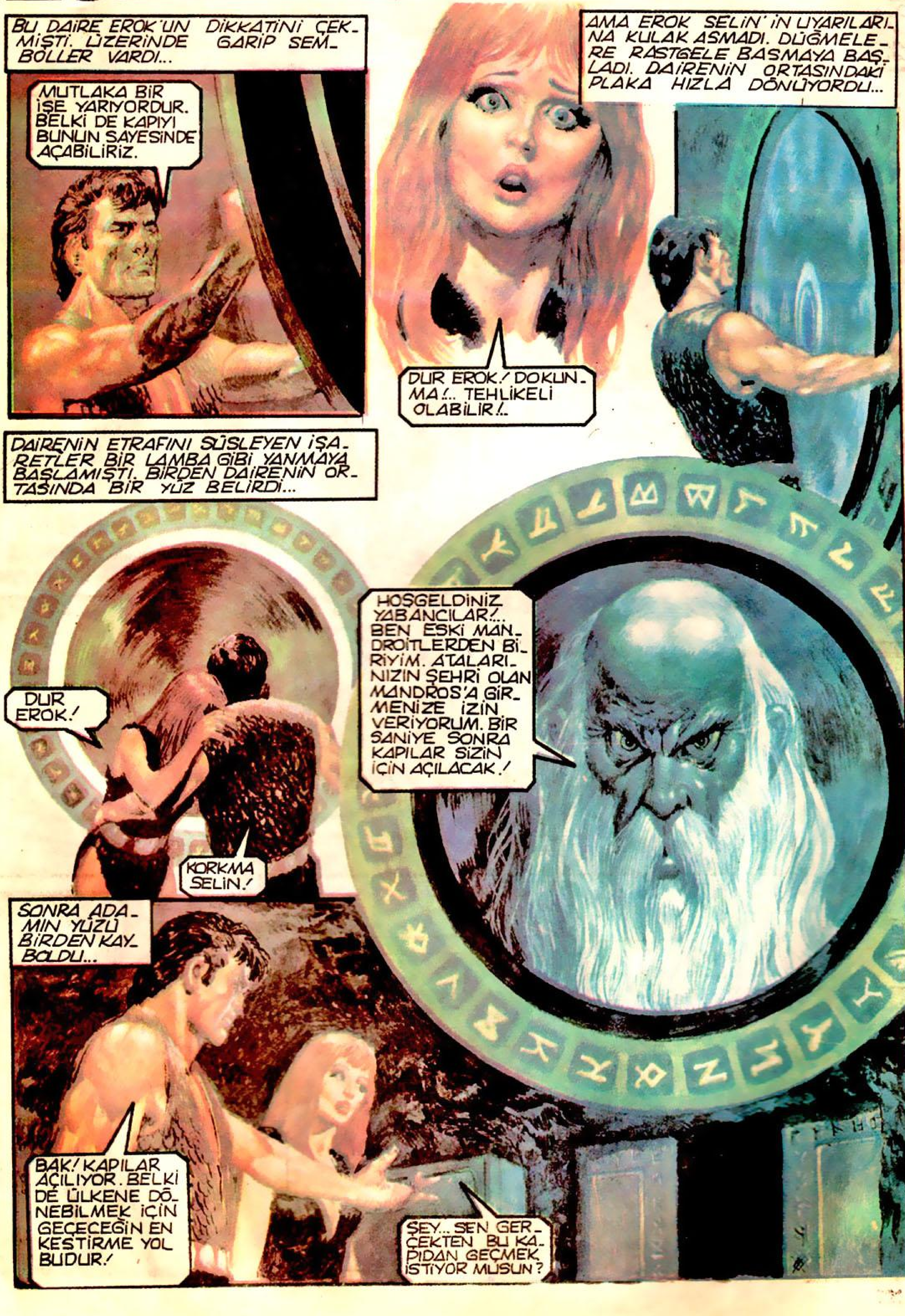
BU DAİRE EROK'UN DİKKATİNİ ÇEKMİŞTİ. ÜZERİNDE GARİP SEMBOLLER VARDI...
MUTLAKA BİR İŞE YARIYORDUR. BELKİ DE KAPIYI BUNUN SAYESİNDE AÇABİLİRİZ.
DUR EROK! DOKUNMA!.. TEHLİKELİ OLABİLİR!..
AMA EROK SELİN'İN UYARILARINA KULAK ASMADI. DÜĞMELERE RASTGELE BASMAYA BAŞLADI. DAİRENİN ORTASINDAKİ PLAKA HIZLA DÖNÜYORDU...
DAİRENİN ETRAFINI SÜSLEYEN İŞARETLER BİR LAMBA GİBİ YANMAYA BAŞLAMIŞTI. BİRDEN DAİRENİN ORTASINDA BİR YÜZ BELİRDİ...
DUR EROK!
KORKMA SELİN!
HOŞGELDİNİZ YABANCILAR!... BEN ESKİ MANDROİTLERDEN BİRİYİM. ATALARINIZIN ŞEHRİ OLAN MANDROS'A GİRMENİZE İZİN VERİYORUM. BİR SANİYE SONRA KAPILAR SİZİN İÇİN AÇILACAK!
SONRA ADAMIN YÜZÜ BİRDEN KAYBOLDU...
BAK! KAPILAR AÇILIYOR. BELKİ DE ÜLKENE DÖNEBİLMEK İÇİN GEÇECEĞİN EN KESTİRME YOL BUDUR!
ŞEY... SEN GERÇEKTEN BU KAPIDAN GEÇMEK İSTİYOR MUSUN?

VE BÜTÜN GÜCÜYLE GASTO'YA FIRLATTI...
AMA BU SIRADA BAŞKA BİR TEHLİKEYLE KARŞI KARŞIYAYDILAR. PATLAMANIN ETKİSİYLE KAYALARDA HASAR MEYDANA GELMİŞ VE ÇÖKÜNTÜ BAŞLAMIŞTI...
TANRIM! KAYALAR DÜŞMEYE BAŞLADI. SELİN! HAZİNE ODALARINA GİDİN... ORASI DAHA EMİN...
YA SİZ KİLEY? SİZİ BIRAKAMAYIZ... BİZ DE YARDIM EDECEĞİZ.
BEN GASTO'YLA İLGİLENİRİM... ÇABUK GİDİN...
KİLEY SIRTINI GASTO'YA DÖNDÜĞÜNDE...
DİKKATLİ OL.
GİDELİM. SELİN... KİLEY GASTO'NUN HAKKINDAN GELEBİLİR.
GASTO VE KİLEY KAVGAYA BAŞLADIKLARINDA, EROK VE SELİN SIĞINACAK BİR YER ARIYORLARDI...

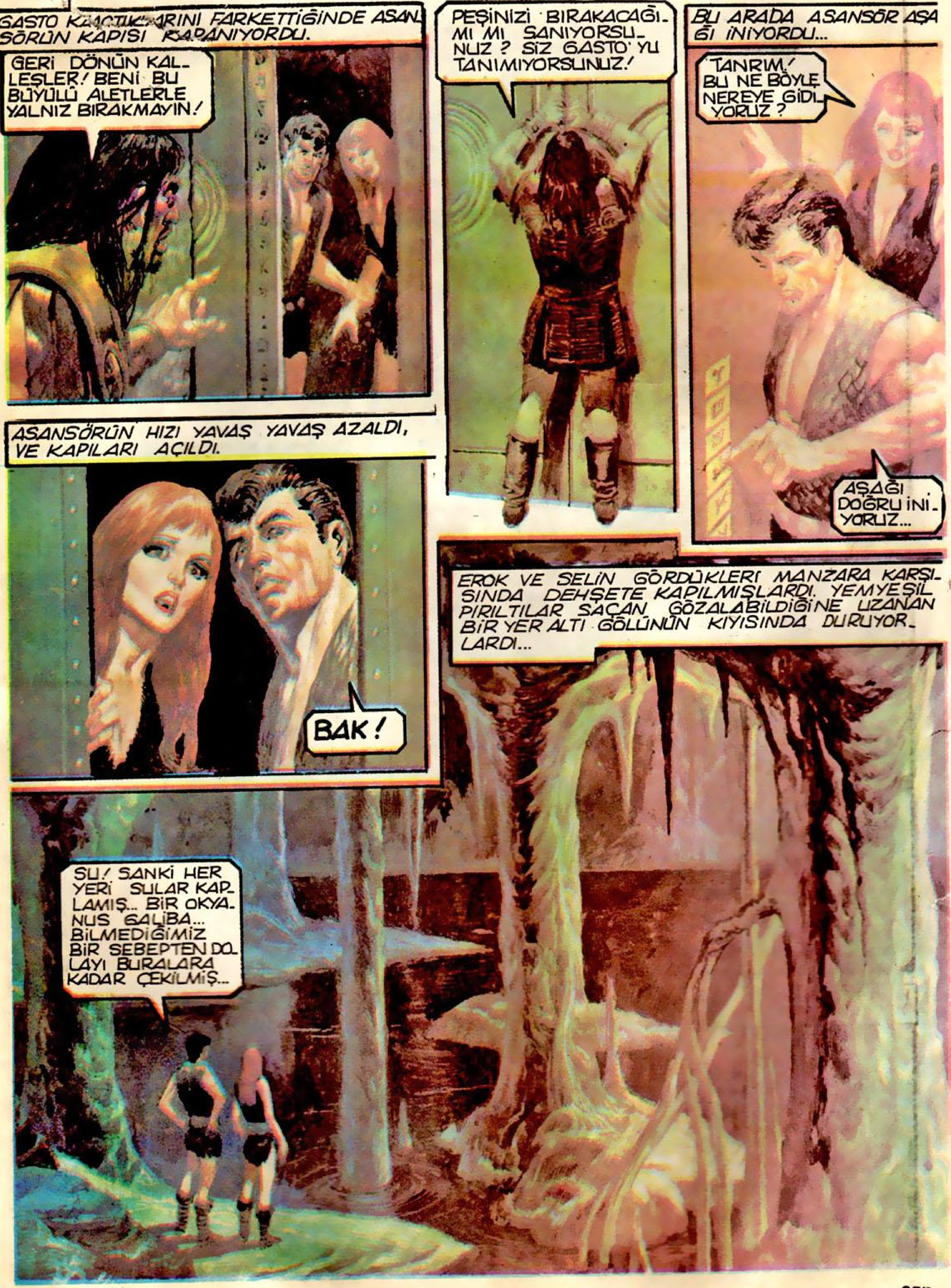
GASTO KAÇTIKLARINI FARKETTİĞİNDE ASANSÖRÜN KAPISI KAPANIYORDU.
GERİ DÖNÜN KALLEŞLER! BENİ BU BÜYÜLÜ ALETLERLE YALNIZ BIRAKMAYIN!
PEŞİNİZİ BIRAKACAĞIMI MI SANIYORSUNUZ? SİZ GASTO' YU TANIMIYORSUNUZ!
BU ARADA ASANSÖR AŞAĞI İNİYORDU...
TANRIM! BU NE BÖYLE NEREYE GİDİYORUZ?
AŞAĞI DOĞRU İNİYORUZ...
ASANSÖRÜN HIZI YAVAŞ YAVAŞ AZALDI, VE KAPILARI AÇILDI.
BAK!
EROK VE SELİN GÖRDÜKLERİ MANZARA KARŞISINDA DEHŞETE KAPILMIŞLARDI. YEMYEŞİL PIRILTILAR SAÇAN GÖZALABİLDİĞİNE UZANAN BİR YER ALTI GÖLÜNÜN KIYISINDA DURUYORLARDI...
SU! SANKİ HER YERİ SULAR KAPLAMIŞ... BİR OKYANUS GALİBA... BİLMEDİĞİMİZ BİR SEBEPTEN DOLAYI BURALARA KADAR ÇEKİLMİŞ...

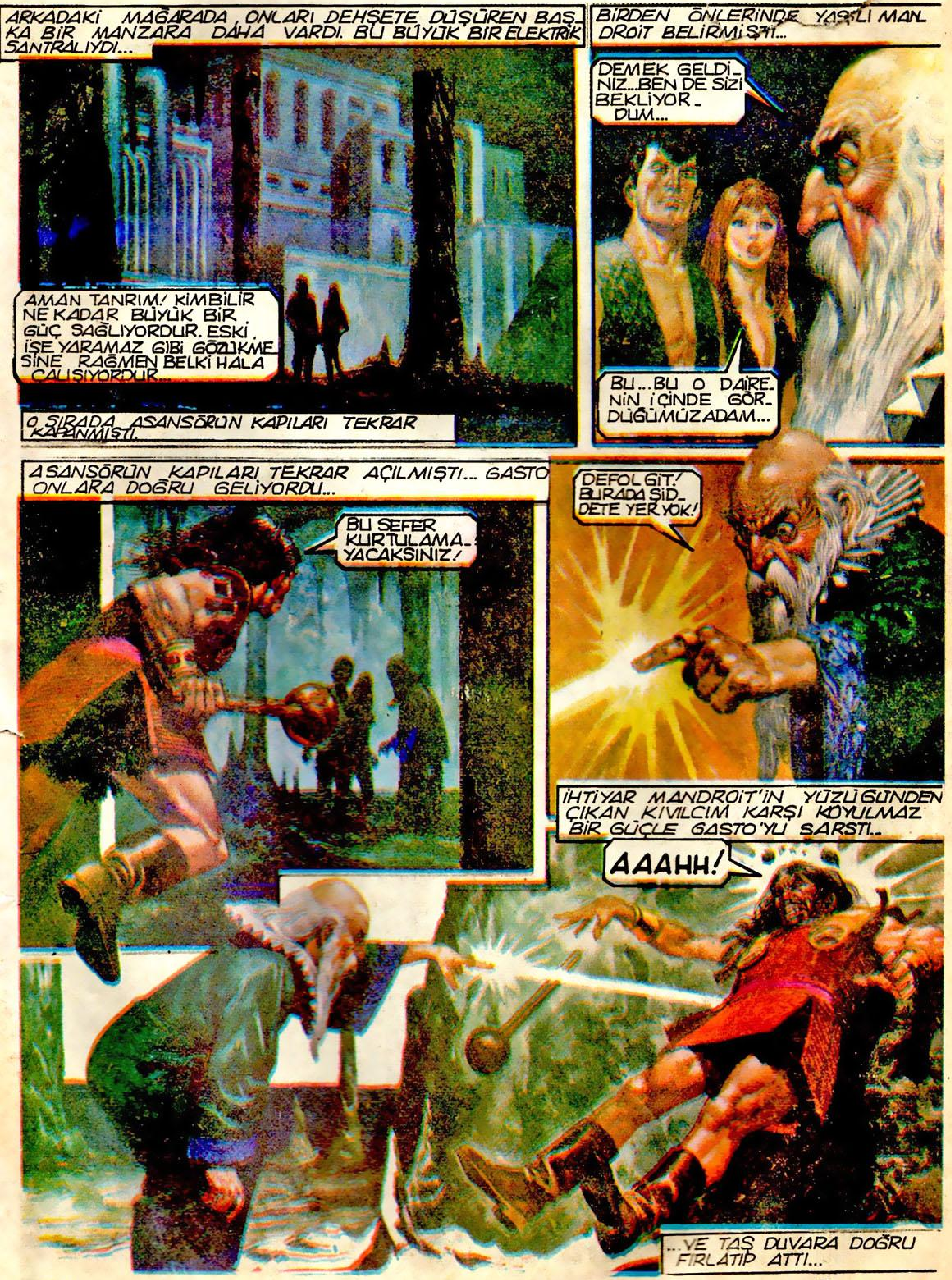

Devamı yarın